

Gemeente Brummen

ANALYSE DOCUMENT

1^e tranche tender zon

Analysedocument 1^e tranche tender zon

Kenmerk : Z066225./D390175

Versiedatum : 10 november 2022

Auteur/Afdeling : Paul Severens

Vastgesteld : in de vergadering van burgemeester en wethouders van 6 december 2022 bij besluit ZX078577/D393668

Inwerkingtreding : 6 december 2022

gepubliceerd : n.v.t.

Samenvatting

Inleiding

In het uitnodigingskader staat dat er een maatschappelijke tender voor de aanleg van 65 hectare aan zonnevelden wordt opengesteld, dat wil zeggen: initiatiefnemers ontwikkelen hun plan samen met inwoners en belanghebbenden. De eerste tranche (ronde) startte begin 2022 voor ongeveer 35 hectare. Het doel van de tender is om een eerste beeld te krijgen of een plan voor een zonnepark kansrijk is om een aantal doelen te bereiken die de gemeenteraad stelde in het uitnodigingskader (het beleid). In januari 2022 stelde de gemeente Brummen de eerste tranche voor de realisatie van ongeveer 35 hectare open. Begin april dienden negen initiatiefnemers hun plannen in.

De rangschikking vond plaats aan de hand van de scorematrix uit het uitnodigingskader. De beoordeling van de plannen is vastgelegd in twee documenten: een scorematrix en een toelichting op de scorematrix. In dit document analyseert de gemeente Brummen samen met de omgevingsadviesraad op hoofdlijnen de scorematrix (Join D389985) de toelichting op de scorematrix (Join D389737).

Algemene analyse

Met betrekking tot **het uitnodigingskader**; in de omgevingsadviesraad is aangegeven dat het uitnodigingskader meer aangrijpingspunten zou moeten bevatten voor een beoordeling. De beoordelingsmatrix is door een aantal deelnemers als te beperkend ervaren.

Opmerking Bij de evaluatie kan worden nagedacht of de scorematrix kan worden aangepast.

Met betrekking tot de **ingediende plannen**; er was een verschil in de mate van ingeleverde uitwerking (initiatiefnemers). Hoofdlijnen versus meer tot op detailniveau. Volgens de omgevingsadviesraad zijn de plannen vaak nog onvolledig om ruimtelijk een goed totaalbeeld te vormen.

Opmerking De bedoeling van de tender is om een eerste indruk te krijgen van de kansrijkheid van een plan.

Met betrekking tot de **stemverhouding**; de omgevingsadviesraad (flexdeel, dus de omwonden) vindt de wegingsfactor, 50%, van de gemeente Brummen onevenredig zwaar wegen.

Opmerking Volgens het uitnodigingskader tellen de scores van de gemeente en de omgevingsadviesraad elk voor 50% mee.

Met betrekking tot de **omvang**; een of enkele deelnemers aan de omgevingsadviesraad (flex) vindt dat 320 TJ aan duurzame energieopwekking een hard criterium is en dat de basis voor een tweede tranche vervalft gezien de omvang in TJ die al in de eerste tranche zou kunnen worden bereikt.

Opmerking Het hoofddoel is dat Brummen moet voldoen aan de vereisten uit het nationale klimaatakkoord. We moeten zoveel mogelijk duurzame energie opwekken om in 2030 aan de vereisten uit het klimaatakkoord te voldoen.

Met betrekking tot het **proces indienen plannen**; de omgevingsadviesraad (flex/vast) geeft aan dat dit voor verbetering vatbaar is. Met name voor de onderdelen communicatie, proces en scoren.

Met betrekking tot **Vereniging Natuurmonumenten**; deze heeft bewust alleen een algemene schriftelijke reactie gegeven aan het bestuur van de gemeente Brummen aan het begin van de tender. Natuurmonumenten maakt zich zorgen om cumulatieve effecten. Dat zonneparken apart in het kader worden beoordeeld, maar dat de optelsom van de impact van de plannen gezamenlijk op natuur en landschap niet wordt bekeken. Er is afgesproken dat deze stakeholder op de hoogte wordt gehouden van de aspecten die in de tender spelen en de mogelijke verdere uitwerking van initiatieven.

Opmerking Dit kan als aandachtspunt worden meegenomen in de volgende fase van gebiedsontwikkelingen, in overleg met deze stakeholder.

Met betrekking tot **draagvlak**; er lijkt draagvlak voor in ieder geval de plannen Blaar, Soerense Zand Zuid en Zilverbeek in de betreffende flexdelen van de Omgevingsadviesraad.

Met betrekking tot **winsten bij initiatieven**; vanuit de omgevingsadviesraad (flex) is een signaal afgegeven dat initiatiefnemers buitensporig winst zouden kunnen maken op de zonneparken.

Opmerking Dit valt op te helderen door de inzet van door de gemeente aan te trekken expertise in het vervolgproces van de gebiedsontwikkelingen. Participatie in financiële zin is onderdeel van het vervolgtraject.

Met betrekking tot **onderlinge samenhang plannen**; vanuit de omgevingsadviesraad (flex) is meegegeven dat plannen in dezelfde deelgebieden beter in onderlinge samenhang beoordeeld kunnen worden.

Opmerking In de geest van het uitnodigingskader is het beoordelen in onderlinge samenhang mogelijk.

Specifieke analyse

Met betrekking tot **thema locatie**; in de omgevingsadviesraad waren een aantal deelnemers van mening dat de locatiekeuze net zo goed alleen door de gemeente had kunnen worden gedaan. Ook was er huns inziens sprake van een onvoldoende gecontroleerde uitvraag door de gemeente.

Daarnaast is er sprake volgens een ander geluid uit de omgevingsadviesraad (flex) van een oneigenlijk gebruik van de zonneladder.

Opmerking De gemeente Brummen zette bewust niet in op een dwingend karakter vooraf. In de evaluatie zullen we de duiding van de zonneladder duidelijker formuleren.

Met betrekking tot het **thema vereiste landschapselementen**; dit zegt volgens de omgevingsadviesraad (vast, dus experts) te weinig over combinatie met andere functies. Ook vraagt de omgevingsadviesraad (vast) zich af of je niet-deskundigen kan laten oordelen over iets waar een deskundige beoordeling voor nodig is.

Met betrekking tot het **thema bodemkwaliteit**; de omgevingsadviesraad (vast) geeft aan dat de toekomstwaarde van de grond als beoordelingscriterium ontbreekt in de scorematrix. Het beleidskader maakt geen differentiatie in huidige (vruchtbare) landbouwgrond of niet.

Opmerking Toekomstwaarde zullen we bij de evaluatie betrekken.

Met betrekking tot **thema landschappelijke inpassing**; door de omgevingsadviesraad (vast) is aanvullend een extra beoordelingssystematiek aangehouden. Zij ervoeren dat de beoordelingscriteria uit het beleid eigenlijk nog te beperkt zijn voor een goede scoretoekenning op de landschappelijke inpassing zoals beschreven in de initiatieven.

Opmerking De extra criteria zullen we bij de evaluatie betrekken.

Met betrekking tot het thema **duurzame keten**; een kanttekening is gemaakt hoe en of de aanbiedingen wel op waarde kunnen worden beoordeeld.

Met betrekking tot **thema participatie**; de positie van BrummenEnergie als mede-initiatiefnemer samen met andere partijen wordt door een deel van de omgevingsadviesraad (flex) aan de orde gesteld wat betreft representatie. De direct omwonenden voelen zich niet vanzelfsprekend vertegenwoordigd door een dergelijk (burger)initiatief. De omgevingsadviesraad legt extra accent op het belang van inspraak rond de planvorming. In het uitnodigingskader wordt alleen naar het toekomstige proces gekeken.

Opmerking In de evaluatie kan worden stilgestaan bij het extra gewicht geven aan het gevoerde proces voorafgaand aan indiening van tendervoorstellen.

Met betrekking tot **thema haalbaarheid**; een deel van de omgevingsadviesraad (flex) vindt levering c.q. aansluiting bij een fabriek in strijd met het uitnodigingskader. Ook is er een mening dat haalbaarheid niet enkel kan worden getoetst aan het contact tussen initiatiefnemer en netbeheer, maar dat dit alleen aangetoond kan worden door een financiële onderbouwing die beoordeeld wordt door een expert.

Opmerking Bij de evaluatie kan dit onderdeel genuanceerd, toegelicht of aangevuld worden.

Plananalyse

Eerdergenoemde aandachtspunten in de samenvatting worden in de analyse van de verschillende plannen veelal specifiek geduid.

Conclusie

320 TJ duurzame energiestreven in 2030; met de eerste tender wordt aan dit streven naar 320 TJ voldaan. Om aan de doelstelling energie neutraal Brummen te voldoen is een tweede tranche voor ongeveer 30 ha. noodzakelijk.

De belangen van inwoners; de omgevingsadviesraad gaf aan dat het scoren van het participatieproces tot het indienen van de plannen in het uitnodigingskader ontbreekt.

Belangen natuur en landschap; er zijn verschillen in de interpretatie of het belangen van natuur en het landschap in de beoordelingsmatrix voldoende naar voren komt. Volgens de omgevingsadviesraad (vast) is er sprake van een onjuiste beoordeling.

Vijftig procent eigendom; in het algemeen werd aan de minimale vereisten uit het uitnodigingskader voldaan.

Keuze initiatieven breed spectrum van inzichten beoordelingscriteria; De omgevingsadviesraad (vast) is van mening dat het uitnodigingskader geen ruimte biedt voor beoordeling in de context en hierop niet mocht beoordelen van de gemeente.

Uitnodigingsplanologie, participatie en selectie; uiteindelijk hebben negen initiatiefnemers een volledig voorstel ingediend op basis van het uitnodigingskader, beoordelingscriteria en een voorproces met de omgeving. De beschikbare hectares zijn ruimschoots overschreven, waarmee het doel om te komen tot een selectie van meest kansrijke initiatieven ook plaats kon vinden.

---

1. Inleiding	1
1.1. Aanleiding	1
1.2. Doel van de tender	1
1.3. Eerste tranche tender zon	1
1.4. Beoordeling plannen	2
1.5. Analysedocument	2
1.6. Leeswijzer	3
2. Algemene analyse	4
2.1. Proces tot indienen plannen en indienen score van de plannen	4
2.1.1. Communicatie	4
2.1.2. Proces	5
2.1.3. Scoren	5
2.2. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden	6
2.2.1. Betrouwbaarheid	6
2.2.2. Interpretatieverschil plannen	7
2.2.3. Gewichtsfactor beoordeling	8
2.2.4. Opgesteld vermogen	8
2.3. Vereniging Natuurmonumenten	9
2.3.1. Algemene analyse	9
2.3.2. Duiding in relatie tot beleid	9
2.4. Draagvlak initiatieven	10
2.4.1. Algemene analyse	10
2.4.2. Duiding in relatie tot beleid	10
2.5. Winsten initiatieven	10
2.5.1. Algemene analyse	10
2.5.2. Duiding in relatie tot beleid	10
2.6. Onderlinge samenhang plannen	10
2.6.1. Algemene analyse	10
2.6.2. Duiding in relatie tot beleid	10
3. Specifieke analyse	12
3.1. Locatie	12
3.1.1. Uitnodigingskader Windmolens en Zonnevelden	12
3.1.2. Algemene analyse	12
3.1.3. Specifieke analyse	12
3.1.4. Duiding in relatie tot beleid	13
3.2. Combinatie met andere functies	14
3.2.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden	14
3.2.2. Algemene analyse	14
3.2.3. Duiding in relatie tot beleid	14
3.3. Bodemkwaliteit	15
3.3.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden	15
3.3.2. Algemene analyse	15
3.3.3. Analyse omgevingsadviesraad	15
3.3.4. Duiding in relatie tot beleid	15
3.4. Landschappelijke inpassing	16
3.4.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden	16
3.4.2. Algemene analyse onderdeel a	16
3.4.3. Analyse omgevingsadviesraad	16
3.4.4. Algemene analyse onderdeel b-e	16
3.4.5. Analyse omgevingsadviesraad onderdeel b-e	17
3.4.6. Analyse gemeente	17
3.4.7. Duiding in relatie tot beleid	17
3.5. Duurzame keten	18
3.5.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden	18
3.5.2. Algemene analyse	18
3.5.3. Duiding in relatie tot beleid	18
3.6. Participatie	19
3.6.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden	19
3.6.2. Algemene analyse	19
3.6.3. Analyse Omgevingsadviesraad	19
3.6.4. Duiding in relatie tot beleid	20
3.7. Haalbaarheid	20

3.7.1.	<i>Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden</i>	20
3.7.2.	<i>Algemene analyse</i>	20
3.7.3.	<i>Analyse omgevingsadviesraad</i>	21
3.7.4.	<i>Analyse gemeente</i>	21
3.7.5.	<i>Duiding in relatie tot beleid</i>	21
4.	Specifiek naar project	22
4.1.	Zonnepark Het Blaar	22
4.1.1.	<i>Analyse score</i>	22
4.1.2.	<i>Thema Meervoudig ruimtegebruik</i>	22
4.1.3.	<i>Combinatie met andere functies</i>	23
4.1.4.	<i>Vereniging Natuurmonumenten</i>	23
4.1.5.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	23
4.2.	Het Blaar, Jaagpad en Zilverbeek	23
4.2.1.	<i>Algemene analyse</i>	23
4.3.	Zonnepark Jaagpad / Apeldoornseweg, Brummen	23
4.3.1.	<i>Analyse score</i>	23
4.3.2.	<i>Algemeen</i>	24
4.3.3.	<i>Thema landschappelijke inpassing gem. Brummen</i>	24
4.3.4.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	24
4.3.5.	<i>Vereniging Natuurmonumenten</i>	24
4.4.	Zonnepark De Voort	24
4.4.1.	<i>Analyse score</i>	24
4.4.2.	<i>Algemene analyse</i>	25
4.4.3.	<i>Thema Locatie</i>	25
4.4.4.	<i>Thema bodemkwaliteit</i>	25
4.4.5.	<i>Thema landschappelijke inpassing</i>	25
4.4.6.	<i>Thema participatie</i>	25
4.4.7.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	26
4.5.	De Wilderij	26
4.5.1.	<i>Analyse score</i>	26
4.5.2.	<i>Omgevingsadviesraad (flex)</i>	26
4.5.3.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	26
4.5.4.	<i>Vereniging Natuurmonumenten</i>	26
4.6.	Zonnepark Eerbeek Noord	27
4.6.1.	<i>Analyse score</i>	27
4.6.2.	<i>Omgevingsadviesraad (flex)</i>	27
4.6.3.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	27
4.7.	Zonne- en agrarisch natuurpark Heimeriete te Hall	27
4.7.1.	<i>Analyse score</i>	27
4.7.2.	<i>Algemene analyse</i>	27
4.7.3.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	28
4.7.4.	<i>Natuurmonumenten</i>	28
4.8.	Zonnepark Lombok	28
4.8.1.	<i>Analyse score</i>	28
4.8.2.	<i>Algemene analyse</i>	28
4.8.3.	<i>Omgevingsadviesraad (flex)</i>	29
4.8.4.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	29
4.9.	Zonnepark Soerense Zand Zuid	29
4.9.1.	<i>Analyse score</i>	29
4.9.2.	<i>Algemene analyse</i>	29
4.9.1.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	29
4.10.	Zonnepark Zilverbeek	30
4.10.1.	<i>Analyse score</i>	30
4.10.2.	<i>Algemene analyse</i>	30
4.10.3.	<i>Natuurmonumenten</i>	30
4.10.4.	<i>Omgevingsadviesraad (vast)</i>	30
5.	Conclusie	31
5.1.	320 TJ aan duurzame energie in 2030	31
5.2.	De belangen van de inwoners	31
5.3.	Belangen van natuur en het landschap	31
5.4.	Vijftig procent lokaal eigendom	32
5.5.	Keuze initiatieven breed spectrum van inzichten beoordelingscriteria	32
5.6.	Uitnodigingsplanologie, participatie en selectie	32

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In november 2021 stelde de raad van de gemeente Brummen het Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden vast. In dit beleidsstuk staan de spelregels waaraan de realisatie van zonneparken en windmolens moeten voldoen in de gemeente Brummen.

In het uitnodigingskader staat dat er een tender voor de aanleg van vijftien hectare aan zonnevelden wordt opengesteld. Vijftien hectare waren op dat moment al in ontwikkeling of aangelegd in de gemeente Brummen. Deze Tender is opgesplitst in twee tranches. De eerste tranche begin 2022 voor ongeveer vijftien hectare en de tweede tranche waarschijnlijk in 2023 voor nog eens dertig hectare.

Voor het beoordelen van de aanbiedingen van de eerste tender is een omgevingsadviesraad opgericht. Deze bestaat uit een vast deel van experts en een flexibel deel van bewoners rond elk initiatief. Het vaste deel beoordeelt alle plannen, het flexibel deel alleen het plan in hun omgeving. Hierbij gold het uitdrukkelijke verzoek de scorematrix van het uitnodigingskader (bijlage 8) in te vullen en te gebruiken als leidraad. Daarnaast was er ruimte voor aanvullende opmerkingen.

1.2. Doel van de tender

Uiteindelijk gaat het om een eerste beeld te krijgen of een initiatief of plan voor een zonnepark kansrijk is om een aantal doelen te bereiken die de gemeenteraad stelde in het Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden. Sommige doelen zijn concreet verwoord in het uitnodigingskader of zijn verwoord uit de intentie van het uitnodigingskader. Samengevat zijn dit de volgende doelen:

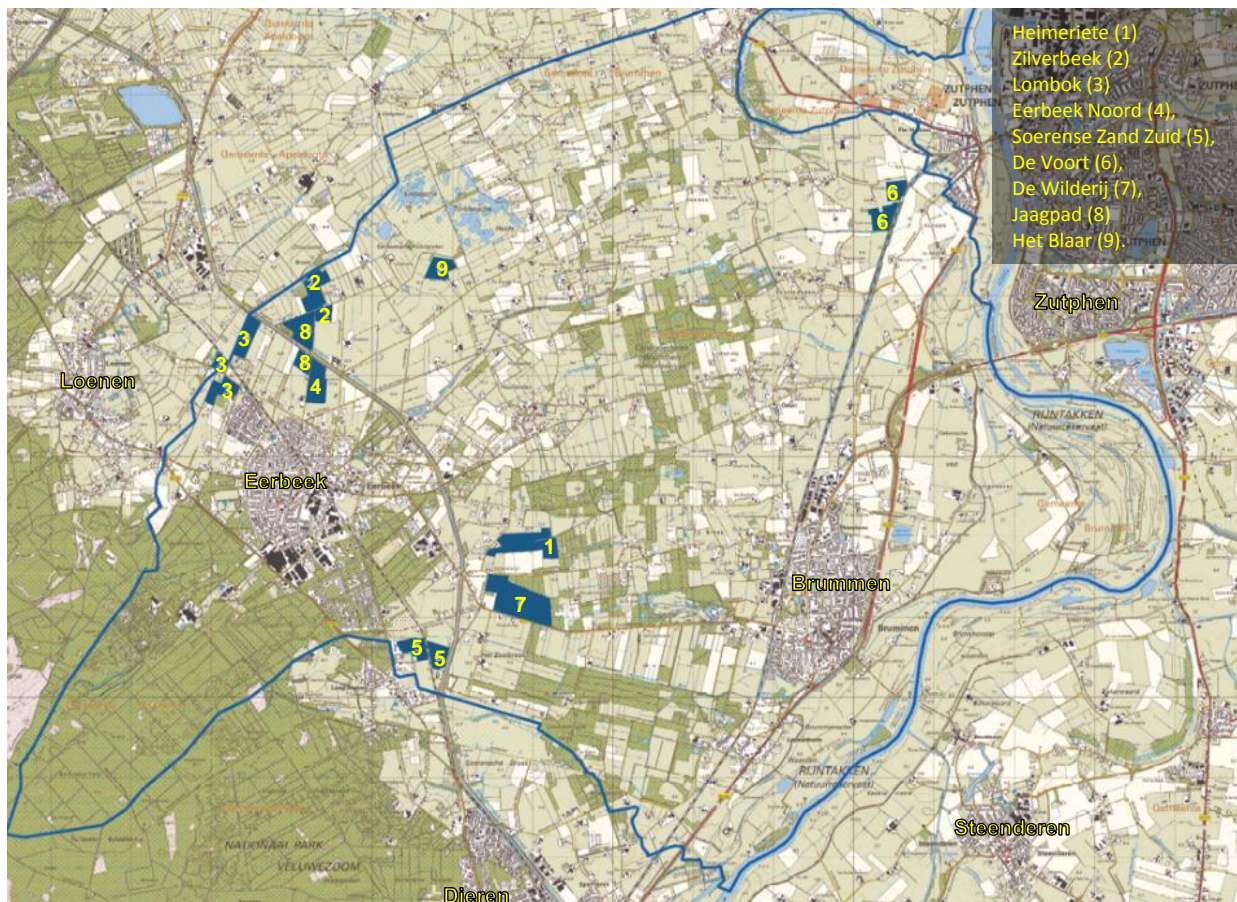
1. *Het realiseren van ongeveer 320 TJ aan duurzame energie in 2030.* (Te bereiken door de aanleg van maximaal 100 hectare aan zonnepanelen in 2030 in twee tranches.)
2. *Het borgen van de belangen van de inwoners.* (Te bereiken door het ontwerpen van het zonneveld in samenspraak met de omgeving.)
3. *Het uitdagen van de markt voor het realiseren van een zonneveld dat past binnen de structuur van het landschap.* (Een zonneveld dat rekening houdt met de belangen van de bijzondere natuurwaarden en het landschap van de gemeente Brummen c.q. bijdraagt aan de versterking daarvan.)
4. *Invulling geven aan 50% lokaal eigendom.* (De initiatiefnemer overlegt met omwonende op welke wijze er invulling wordt gegeven aan 50% lokaal eigendom. Dus het leveren van maatwerk dat aansluit bij de omgeving in een gebiedsproces.)
5. *Tot een keuze van initiatieven door het bestuur te komen door een breed spectrum van inzichten op beoordelingscriteria vanuit de gemeente en een omgevingsadviesraad.* (Een omgevingsadviesraad die bestaat uit een vast deel van experts en een flexibel deel bestaande uit omwonenden rondom een initiatief.)
6. *Op basis van uitnodigingsplanologie en een participatief voortraject komen tot een selectie van de meest kansrijke zonneparken.* (Het uitvoeren van een maatschappelijke tender)

Uiteindelijk moeten al deze doelen bijdragen aan het beëindigen van het gebruik van fossiele brandstoffen in 2050. En de transitie in de gemeente Brummen naar het gebruik van duurzame brandstoffen. Dit combineren we met een streven naar maatschappelijke meerwaarde voor de directe omgeving.

1.3. Eerste tranche tender zon

In januari 2022 stelde de gemeente Brummen de eerste tranche voor de realisatie van ongeveer 35 hectare open. Begin april dienden negen initiatiefnemers hun plannen in.

Het betreft de volgende plannen: Heimeriete (1), Zilverbeek (2), Lombok (3), Eerbeek Noord (4), Soerense Zand Zuid (5), De Voort (6), De Wilderij (7), Jaagpad (8) en Het Blaar (9). In afbeelding een is een overzicht van de initiatieven weergegeven. Deze plannen zijn beoordeeld door de gemeente Brummen en de omgevingsadviesraad.

Afbeelding 1 overzicht initiatieven zonneparken

1.4. Beoordeling plannen

De beoordeling vond plaats aan de hand van de scorematrix uit het uitnodigingskader. De beoordeling van de plannen bestaat uit twee documenten:

- een scorematrix
- een toelichting op de scorematrix.

In de scorematrix staan de punten die aan de verschillende thema's per plan is toegewezen. In de toelichting op de scorematrix is een toelichting op deze puntentoekenning gegeven. Niet iedereen vond deze toelichting een verheldering omdat de formulering soms iets anders was.

Aan de beoordeling hebben inwoners aan negen flexibele omgevingsadviesraden deelgenomen. Daarnaast hebben vijf expert deelgenomen aan het vaste deel van de omgevingsadviesraad en drie personen vanuit de gemeente.

1.5. Analysedocument

In dit document analyseert de gemeente Brummen op hoofdlijnen de scorematrix en de toelichting op de scorematrix. Het is de bedoeling om de hoofdpunten uit beide documenten weer te geven. De opmerkingen van de omgevingsadviesraad waren over het proces met de gemeente, deels op het proces met de initiatiefnemer en deels op de inhoud van het uitnodigingskader.

Het concept analysedocument is aan de omgevingsadviesraad en Vereniging Natuurmonumenten voorgelegd. Hun aanbevelingen zijn in voorliggende versie verwerkt.

Sinds de openstelling van de tender is een intensief proces opgang gekomen tussen bewoners, initiatiefnemers, experts en gemeente. Op onderdelen is stevige kritiek gekomen, veel daarvan vindt u terug in de "toelichting beoordeling. In voorliggend document 'Analyse document 1^e tranche tender zon' analyseren we alle positieve en negatieve kritiek.

In dit document geven we op bepaalde aspecten een duiding in relatie tot het beleid aan. Daarnaast leveren alle beoordelingen input op voor de evaluatie van het ingezette beleid.

Bepaalde aspecten hebben we al overigens direct opgepakt gedurende het proces van de tender, zoals het verruimen van de tijd van de tender en het delen van de plannen. Andere onderdelen komen medio 2023 aan het bod. Het analysedocument dient als achtergrondinformatie bij de besluitvorming van het college van burgemeester en wethouders.

1.6. Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt een algemene analyse per thema weergegeven opgesteld door de gemeente Brummen. Vervolgens wordt in hoofdstuk drie een analyse over de beoordelingscriteria uit de scorematrix weergegeven. Dit kan een analyse van het vaste en/of flexibele deel van de omgevingsadviesraad zijn en/of de gemeente Brummen. Daarna wordt in hoofdstuk vier een analyse per thema uit de scoringsmatrix gegeven. In hoofdstuk vijf wordt een analyse per initiatief gegeven en als laatste in hoofdstuk zes een conclusie in relatie tot de doelen van de tender. In bijlage 1 is een brief van de omgevingsadviesraad (vast) naar aanleiding van de tender eerste tranche aan het college van burgemeester en wethouders bijgevoegd. In deze brief staat een verkorte weergave van hun aanbevelingen.

In hoofdstuk drie en vier wordt er in veel gevallen per thema een duiding van de analyse gegeven in relatie tot het Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden. Ook worden soms oplossingsrichtingen benoemt. Deze oplossingsrichtingen worden meegenomen in de evaluatie van de tender en het uitnodigingskader.

2. Algemene analyse

In dit hoofdstuk wordt een algemene analyse per thema uit de scorematrix van het Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden gegeven. Een analyse naar aanleiding van het beoordelingsproces van de tender voor maximaal 35 hectare zon. In dit hoofdstuk gaan we in op:

- het proces tot indienen plannen en indienen scoren plannen (2.1)
- het Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden (2.2)
- de brief van Vereniging Natuurmonumenten (2.3)
- het draagvlak van initiatieven (2.4)
- de winsten van initiatieven (2.5)
- de onderlinge samenhang van plannen (2.6)

Bij het proces tot het indienen van plannen en het indienen van de scores van de plannen bespreken we communicatie, proces en scoren.

2.1. Proces tot indienen plannen en indienen score van de plannen.

Vanuit de omgevingsadviesraad (flex) is een beschouwing gegeven op het proces tot het indienen van de scores bij de gemeente. Enkele aspecten van deze beschouwing zijn op het gebied van communicatie, proces en scoren.

2.1.1. Communicatie

Algemene analyse

- De inwoners rond een initiatief voelen zich bij meerdere projecten overvallen door de plannen van de initiatiefnemers.
- Ook werd het begin van hun communicatie en het proces met inwoners in de meeste gevallen als onvoldoende gestructureerd beleefd.
- De gemeente bleef (in de opstartfase) te veel op de achtergrond en had meer haar rol in het proces moeten nemen.
- Sommige leden van de omgevingsadviesraad (flex) vonden dat de parken zich mooier presenteren dan de werkelijkheid zal blijken te zijn. Er wordt naar hun idee soms toegeschreven naar criteria. Daarnaast is er twijfel of de parken daadwerkelijk worden aangelegd zoals in de plannen wordt aangegeven. Vanuit de ervaring met bestaande (bezochte) parken is de teneur dat initiatiefnemers (soms bewust) een te rooskleurig beeld schetsen.
- Ook was er onduidelijkheid over of de achterban geraadpleegd mocht worden met betrekking tot de tender.
- De gemeente had kenbaar gemaakt tijdens de informatieavond zoals hierboven weergegeven, dat de achterban geraadpleegd mocht worden. Maar dat de stukken niet openbaar zijn, maar bedoeld voor eigen gebruik. Desondanks is bij voorbeeld de voorlopige score en andere informatie uit het concept analysedocument bij de pers terechtgekomen, deels ook zaken die niet (meer) actueel waren. Dit vraagt om aandacht in het vervolg van de beleidsuitvoering hoe we met informatiedeling en communicatie omgaan.

Ook is het onduidelijk of er gebruik is gemaakt van gekwalificeerde landschapsarchitecten en of de gemeente dit getoetst heeft.

Duiding in relatie tot beleid

Communicatie met de omgeving is in het begin van het proces opgestart door de initiatiefnemers volgens de gedachte van de Omgevingswet, waarbij in samenspraak met de omgeving wordt gestreefd een initiatief bij de gemeente voor te leggen. Voorafgaand hieraan hebben alle initiatiefnemers een intake gehad, waarin ook het oppakken van de communicatie en participatie is besproken. Daarnaast heeft de gemeente initiatiefnemers bij

vragen ondersteund bij het voeren van de participatie en afstemming. De gemeente heeft elke inwonersbijeenkomst ook bezocht om een beeld te krijgen van de gevoerde participatie en voor duiding van de tender/het proces. In een aantal gevallen zijn de uitnodigingen richting de omgeving te laat verstuurd door initiatiefnemers.

Opllossingsrichtingen

Richting de evaluatie kan worden nagedacht over het verder standaardiseren van de berichtgeving en het proces richting de omgeving. En het gesprek aangaan met flexraden over verbeterpunten op dit aspect. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van de “goede” voorbeelden die zijn aangereikt. Daarnaast zou de gemeenten een proces kunnen schetsen die zekerheid geeft over het nakomen van beloftes.

2.1.2. Proces

Algemene Analyse

- Het deelnemen aan de omgevingsadviesraad is een behoorlijke belasting voor de omwonenden. Het eigen maken van de kennis van het uitnodigingskader en het beoordelen van de initiatieven vraagt een behoorlijke inspanning. Ook het deelnemen aan het proces vraagt een behoorlijke inspanning.
- Er was onduidelijkheid over de openbaarheid van de informatie die verstrekt werd aan het flexibele deel van de omgevingsadviesraad. In hoeverre kon informatie gedeeld worden met de achterban zonder dat deze op straat kwam te liggen.

Duiding in relatie tot beleid

We zijn ons ervan bewust dat dit een behoorlijke inspanning van de omwonenden vraagt. Naar aanleiding van deze observatie is meer tijd genomen om de processtappen te doorlopen. Daarnaast zijn inloopmomenten en kennisdelingssessies (flex-vast) georganiseerd. Pas aan het eind van het proces zijn de clusterbijeenkomsten georganiseerd. Had dit eerder in het proces plaatsgevonden, dan was de omgevingsadviesraad (flex) veel tijd en onbegrip bespaard gebleven.

Daarnaast is het ook mogelijk een enkele neutrale expert vroeger in het proces te betrekken die het flexibele deel van de omgevingsraad ondersteunt en de dialoog aan kan gaan met initiatiefnemers.

In de evaluatie van de tender en het uitnodigingskader gaan we opnieuw in gesprek met de flexraad over dit aspect.

2.1.3. Scoren

Algemene analyse

Het flexibele deel van de omgevingsadviesraad werd voor een dilemma gesteld:

- Het scoren van de initiatieven en de wijze waarop dat te doen. De keuze tussen een feitelijke score uit te brengen of strategisch stemmen als je eigenlijk tegen een zonneveld bent.

Daarnaast vond het flexibele deel van de omgevingsadviesraad het soms lastig dat als een aantal initiatiefnemers slecht scoort op bepaalde aspecten, het plan toch door kan gaan.

Ook gaf een deel van de omgevingsadviesraad (flex) aan dat het lastig was hun plan te scoren. Ze hadden alleen inzicht in de score van het plan in hun directe omgeving. Ze wilden deze plannen vergelijken met andere plannen die ook in dezelfde omgeving liggen.

Ook het vast deel van de omgevingsadviesraad (de expert landschapsarchitectuur) werd voor een dilemma gesteld:

- In plaats van eigen beoordelingscriteria te hanteren moest de beoordelingscriteria van het uitnodigingskader ingevuld worden terwijl de expert daar soms niet achter stond. De scorematrix, thema

4 b, c, d, e, werd keurig ingevuld terwijl de expert van mening is dat deze score weinig zegt of een zonneveld goed landschappelijk is ingepast. In diverse gevallen moest zelfs een maximale score gegeven worden, wetende dat deze inrichtingsmaatregelen averechts werkten op het beleid uit het uitnodigingskader.

- Het was lastig voor de professional te moeten opereren binnen een kader waar inhoudelijk bezwaren tegen zijn.

Duiding in relatie tot beleid

Over het scoringsonderdeel is veel discussie gevoerd tussen gemeente en de flexraden. Dit proces hebben we ambtelijk stevig gefaciliteerd. Ook de flexraden onderling hebben elkaar op dit onderdeel gesproken. Het dilemma werd daarmee erkend, maar kon niet geheel weg worden genomen.

De gemeenteraad heeft vooraf een ondergrens in de puntentelling en knock-out criteria bepaald. Dat kader was in dit proces leidend bij de beoordeling van plannen. Tegelijkertijd nam dat het gevoel van omgevingsadviesraden niet definitief weg.

Naar aanleiding van het ontbreken van inzicht in andere plannen is besloten allen plannen te delen binnen de groep van omgevingsadviesraden. Hiermee konden de omgevingsadviesraden zich eveneens een beeld vormen van andere initiatieven en dit bij het oordeel betrekken.

In het vervolgproces van het beoordelen van de plannen is aan het inzicht geven in andere plannen tegemoetgekomen door het bespreken van de plannen die in dezelfde omgeving liggen, tussen het expertteam en de betreffende flexteams. Het inzicht geven in andere plannen nemen we mee in de evaluatie van de tender.

2.2. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden

In deze paragraaf bespreken we betrouwbaarheid, interpretatieverschil over de uitwerking van de plannen, de gewicht factor van de beoordeling en het opgewekt vermogen.

2.2.1. Betrouwbaarheid

Algemene analyse

Er is een verschil over de betrouwbaarheid van het scoren van de initiatieven tussen de gemeente Brummen en de omgevingsadviesraad. Met name in de omgevingsadviesraad horen we de mening dat de door de gemeente gestelde criteria op onderdelen geen voldoende geschikt instrument vormen om een goede differentiatie te maken in 'goede' en 'minder goede' initiatieven. Sommige experts hebben naast het beoordelen volgens het uitnodigingskader dan ook hun persoonlijke invulling gegeven aan het beoordelen van de criteria.

Dit laatste geldt niet voor de expertise landschapsarchitectuur. De beoordelingscriteria voor de landschappelijke inpassing in de scorematrix was in de ogen van de expert zo verschillend van de wijze hoe zij een goede landschappelijke inpassing van een zonneveld zou beoordelen. Het liefst had de expert andere beoordelingscriteria gehad maar zij respecteerde, op verzoek van de gemeente, de beoordelingscriteria uit het uitnodigingskader die vastgesteld is door de raad. De uiteindelijke beoordeling van een deel van de parken ten opzichte van elkaar wordt daarom door deze expert onvoldoende betrouwbaar en transparant gevonden.

De omgevingsadviesraad is van mening dat het uitnodigingskader op onderdelen onvoldoende aangrijpingspunten geeft voor een beoordeling. Men ervaart de beoordelingsmatrix als te beperkend. Een aantal onderdelen wordt relevant gevonden voor een beoordeling, maar niet teruggevonden in de scorematrix. Drie voorbeelden zijn:

- Hoe zit het bijvoorbeeld met het open landschap dat, in overeenstemming met het uitnodigingskader, een kwaliteit is en behouden moet worden door zonnevelden niet boven het zichtveld toe te staan? Hierop wordt niet beoordeeld.
- Hoe wordt het belang van de inwoner en het zicht betrokken bij de beoordeling? Dit onderdeel lijkt niet te scoren.

- De scorematrix heeft te weinig goed onderbouwde mogelijkheden om het effect op de bodem, de natuur, de landschappelijke kwaliteit, de recreatiemogelijkheden en de waterhuishouding te beoordelen. Zelfs al was het mogelijk om de landschappelijke inpassing (maatwerk) goed te beoordelen op basis van papieren plannen, dan nog is onmogelijk te benoemen hoe de omwonenden realisatie van het plan beleven.

Duiding in relatie tot beleid

In een maatschappelijke tender is het noodzakelijk om de scoringscriteria vooraf vast te leggen. De scoringscriteria zijn gebaseerd op het Uitnodigingskader windmolens en zonnenvelden (het beleidskader). De omgevingsadviesraad is van mening dat dit niet altijd klopt.

Voorbeelden zijn:

- Het beoordelingscriterium in de scorematrix om beplanting minstens even hoog als een hekwerk van twee meter hoogte te laten groeien werkt zelfs contraproductief in relatie tot het vastgesteld beleid waar staat: "Open landschap is een kwaliteit en wordt behouden....".
- Op basis van het beleidskader gelden geen afstanden ten opzichte van woningen. Daarnaast is de inpassing en zijn afstanden onderdeel van de gestarte dialoog met de omgeving. Zowel nu als in de vervolgfase.

In het beleidskader is ervoor gekozen om omwonenden een stem te geven in het proces en breed uit te vragen qua expertise en beoordeling. De uiteindelijke totaalverschillen tussen de parken vallen mee.

Een aantal onderdelen als recreatieve beleving zitten niet (expliciet) in de beoordelingscriteria opgenomen. Het betreft dan ook een fase waarin we een QuickScan uitvoeren naar de meest kansrijke plannen. Op basis van het beleidskader worden deze onderdelen bij verdere uitwerking wel betrokken.

Oplossingsrichtingen

Er kunnen aandachtspunten worden meegegeven aan de initiatiefnemer voor de uitwerking van het plan die doorgaan naar de volgende fase.

Bij de evaluatie kan worden nagedacht of de scorematrix kan worden aangevuld of aangepast.

Omgevingsadviesraden kunnen op basis van hun ervaring hierbij worden ingeschakeld. Ook is het mogelijk om gebruik te maken van een label dat in ontwikkeling is voor zonneparken (project EcoCertified) als inspiratie.

2.2.2. Interpretatieverschil plannen

Algemene analyse

Er was een verschil in uitwerking van de ingediende plannen door initiatiefnemers. Sommige plannen waren op hoofdlijnen uitgewerkt terwijl andere plannen meer tot op detailniveau waren uitgewerkt.

Er is een interpretatieverschil tussen de gemeente en omgevingsadviesraad (flex) in de mate van uitwerking van de plannen volgens de voorwaarden zoals gesteld in het uitnodigingskader.

- De bedoeling van de tender is volgens de gemeente om een eerste beeld te krijgen van de plannen. Of de plannen voldoende kansrijk zijn om verder uit te werken.
- Vooral het flexibele deel van de omgevingsadviesraad wil verder uitgewerkte plannen hebben om te beoordelen.

Ook is er een verschil tussen de beoordeling van het onderdeel 'landschap' (in de zin van landschappelijke kwaliteiten behouden en/of versterken) en de beoordeling van "een goede landschappelijke inpassing van het zonnepark met ruimtelijke kwaliteiten" (een ruimtelijk ontwerp, wat veel meer aspecten betreft). De omgevingsadviesraad (vast) is van mening dat:

- bewoners en ambtenaren moeite hebben met de beoordeling van het onderdeel 'landschap', laat staan met de andere beoordeling. Zij nemen hun dit niet kwalijk omdat ze hierin niet deskundig zijn.

De omgevingsadviesraad heeft gepleit voor meer dialoog (tussen flex en vast). Om samen het ruimtelijk ontwerp te 'lezen' zodat bewoners (en gemeente) tot een betere beoordeling kunnen komen.

Volgens de omgevingsadviesraad zijn de aangeleverde plannen ruimtelijk niet altijd goed te lezen en vaak onvolledig om ruimtelijk een goed totaalbeeld te vormen. Ook zijn er vaak verschillen tussen foto-referentiebeelden en doorsneden. Wat is dan leidend? Dit is meermaals geconstateerd en samen gedeeld tussen de omgevingsadviesraad (flex) en expertteamlid tijdens de clusterbijeenkomsten. De ene beoordelaar denkt dat het wel goed is en geeft een 100% score, de andere een 0% score.

Ook zijn er verschillen in het rapport wat wordt beweerd in de toelichting van de tekst en wat men op tekening (plattegrond en goede doorsneden) presenteert. De ene beoordelaar rekent hiervoor een 100% score, de andere een 0% score omdat ze verschillend kijken/lezen. Zo ontstaan niet alleen grote interpretatieverschillen tussen de plannen maar ook binnen één plan.

Duiding in relatie tot beleid

De bedoeling van het Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden is om doormiddel van de tender een eerste indruk te krijgen van de kansrijkheid van een plan op een aantal aspecten voor verdere uitwerking.

Oplossingsrichtingen

Bij de evaluatie kan worden nagedacht of aan de wijze van uitwerking van de plannen aanvullend eisen gesteld kunnen worden.

2.2.3. Gewichtsfactor beoordeling

Algemene Analyse

In het uitnodigingskader staat dat de wegingsfactor tussen gemeente, vaste- en flexibel deel van de omgevingsadviesraad drie staat tot twee staat tot een is.

De omgevingsadviesraad (flex)(o.a.r.) vindt dat hun mening door deze wegingsfactor daardoor niet genoeg ter zake is. Daarnaast is de mening dat de wegingsfactor van de gemeente Brummen onevenredig zwaar weegt. Hun voorstel was om een volgende keer de zwaarte van de wegingsfactoren om te draaien: gemeente een keer, vaste o.a.r. twee keer, flexibele o.a.r. drie keer.

Bij een gelijke weging van de omgevingsadviesraad (flex) (o.a.r.) was de volgorde van de eerst vier zonnevelden hetzelfde geweest.

Duiding in relatie tot beleid

De gehanteerde werkwijze en het mee laten beoordelen is een verdergaande vorm van participatie. Volgens het uitnodigingskader telt de score van de gemeente voor 50% en die van de omgevingsadviesraad voor 50%. We begrijpen de opmerking van de omgevingsadviesraad (flex). Dit is onderdeel van de evaluatie.

2.2.4. Opgesteld vermogen

Algemene Analyse

In het uitnodigingskader staat: 'We willen in 2030 ongeveer 320 TJ aan duurzame energie opwekken'. Vanuit het de omgevingsadviesraad (flex) gaf iemand aan dat dit vermogen waarschijnlijk al (voor een groot deel) bij de eerste tender gehaald gaat worden door technische innovaties bij zonnepanelen. Een deel van de omgevingsadviesraad (flex) is van mening dat dit een hard criterium is. Het houden van de tweede tranche op basis van het uitnodigingskader dient te vervallen.

Duiding in relatie tot beleid

Hoofddoel is dat Brummen klimaatneutraal wil worden en moet voldoen aan de vereisten uit het klimaatakkoord. Met het realiseren van zonnevelden is gekozen een eerste stap (tot 2030) te zetten richting een energie-neutrale toekomst. De strekking van het kader is het onderdeel zon uit te breiden tot ongeveer 100 hectare (destijds berekend op 288 TJ, 20% energievraag zonder industrie). In de samenvatting van het uitnodigingskader staat als doel opgenomen om 320 TJ op te wekken door zon en wind. Nieuwe technieken (kunnen) zorgen voor een hogere energieopbrengst; dit is alleen maar goed om het doel van energieneutraliteit te kunnen bereiken.

2.3. Vereniging Natuurmonumenten

2.3.1. Algemene analyse

Deze stakeholder heeft bewust niet geparticipeerd in de tender maar een algemene schriftelijke reactie gegeven aan het bestuur van de gemeente Brummen. Deze stakeholder geeft onder andere aan dat:

- Ze maar op de hoogte waren van vijf initiatieven.
- Bij sommige initiatieven ze direct belanghebbende zijn en van andere parken niet weten of ze direct belanghebbende zijn.
- Niet door alle initiatiefnemers zijn benaderd.
- Energietransitie het liefst ziet landen tegen bebouwd gebied en langs grote infrastructuur.
- Deze initiatieven niet passen binnen de uitgangspunten van Natuurmonumenten.
- Er sprake was van een niet uitvoerbaar tijdspad.
- De initiatieven ogenschijnlijk niet veel impact hebben op het landschap, maar onduidelijk is in hoeverre de effecten bij elkaar opgeteld gewogen worden.

Deze stakeholder doet het voorstel om:

- Een gedetailleerde plan-MER voor biodiversiteit, natuur en landschapseffecten voor de gehele tender te laten uitvoeren.
- Toe te werken naar een bovenregionaal afwegingskader.

Grosso modo is met de analyse op de uitkomsten in dit document de kous nog niet af voor deze stakeholder. Richting gemeente wordt aangegeven dat de tender wat Natuurmonumenten betreft wel over mag worden gedaan. Desondanks wordt de methodiek van de maatschappelijke tender geprezen en is er erkenning van het *learning by doing* effect.

Het is belangrijk om Vereniging Natuurmonumenten proactief te blijven betrekken in het proces. Zij maken zich zorgen over de cumulatieve effecten. Natuurmonumenten geeft aan dat zonneparken apart beoordeeld worden in het kader, maar dat ook naar de gezamenlijk optelsom van de impact van de initiatieven moet worden gekeken. Dat afzonderlijke initiatieven bij elkaar opgeteld een (te) grote impact kunnen hebben op natuur en landschap, terwijl ze onafhankelijk van elkaar minder problematisch zijn.

2.3.2. Duiding in relatie tot beleid

Samen met de Cleantech Regio en partners is het RES-traject doorlopen, op basis waarvan een gemeentelijke doorvertaling is gemaakt richting het beleidskader en het openstellen van een tender. In het beleidskader is het landschap leidend en zijn we ons wel degelijk bewust van cumulatieve effecten. Natuurmonumenten heeft hierin geparticipeerd.

Er heeft naar aanleiding van hun brief aan het bestuur een gesprek met Vereniging Natuurmonumenten plaats gevonden. Er is afgesproken dat deze stakeholder op de hoogte wordt gehouden van de aspecten die in de tender spelen en de mogelijke verdere uitwerking van initiatieven.

De zorg van Natuurmonumenten met betrekking tot onze tender kan als aandachtspunt worden meegenomen in de volgende fase van gebiedsontwikkelingen, in overleg met deze stakeholder.

2.4. Draagvlak initiatieven

2.4.1. Algemene analyse

Tijdens de afsluitende bijeenkomst met de omgevingsadviesraad lijkt er bij de omgevingsadviesraad (flex) draagvlak te zijn voor verdere ontwikkeling van in ieder geval drie initiatieven:

- Het Blaar 4,8 ha;
- Soerens zand Zuid 7,1 ha;
- Zilverbeek 9,2 ha.

Deze drie initiatieven omvatten in totaal ongeveer 24 hectare netto aan zonnevelden.

Voor de omgevingsadviesraad (vast) is er ook draagvlak voor het verder uitwerken van De Voort (8 hectare netto)

2.4.2. Duiding in relatie tot beleid

Het beleid heeft als doel om doormiddel van de tender inzicht te krijgen in de initiatieven die het beste aansluiten bij de uitgangspunten zoals deze in het uitnodigingskader worden benoemd. Deze initiatiefnemers mogen hun plannen verder uitwerken.

2.5. Winsten initiatieven

2.5.1. Algemene analyse

De winst die initiatiefnemers maken kwam een aantal malen naar voren tijdens de overleggen met de omgevingsadviesraad. Vanuit van de omgevingsadviesraad (flex) kwam het signaal dat initiatiefnemers buitensporig winst maken op de zonneparken. Aangegeven wordt dat ontwikkelaars de suggestie wekken dat het heel moeilijk is om een zonneveld rendabel te maken.

2.5.2. Duiding in relatie tot beleid

Het beleid heeft als doel om doormiddel van de tender inzicht te krijgen in de globale haalbaarheid (indicatie) van initiatieven. In de verdere uitwerking van de plannen en ten behoeve van het aanvragen van een omgevingsvergunning wordt de financiële haalbaarheid getoetst door de gemeente door gebruik te maken van een financieel expert.

2.6. Onderlinge samenhang plannen

2.6.1. Algemene analyse

In sommige (deel)gebieden werden meerdere plannen ingediend. In overeenstemming met de regels uit het uitnodigingskader werden deze plannen niet in onderlinge samenhang beoordeeld. Vanuit de omgevingsadviesraad (flex) werd aangegeven dat deze plannen beter wel in onderlinge samenhang beoordeeld kunnen worden. Onderlinge afstandscriteria en dergelijke zijn niet in het beleidskader opgenomen.

Drie flexteams zijn voor de beoordeling van plannen samengegaan tot een enkel flexteam. Zij hebben de plannen wel in onderlinge samenhang beoordeeld. Daarnaast hadden twee flexteams in een ander deelgebied ook onderling contact.

2.6.2. Duiding in relatie tot beleid

In de geest van het uitnodigingskader is het beoordelen in onderlinge samenhang mogelijk. In de evaluatie van de tender zullen we nog eens naar de formulering van dit aspect kijken.

De tender is opgesteld om de meest kansrijke initiatieven te selecteren (in dit geval negen), waarbij ook diverse initiatieven afvallen. Onderlinge afstandscriteria tussen parken zijn niet in het beleidskader opgenomen. De zorg van bewoners op dit onderdeel is begrijpelijk.

Oplossingsrichtingen:

Bij de evaluatie kan gekeken worden of het wenselijk is hier nadere criteria voor op te stellen. het opstellen van afstandscriteria zou beter een (kwantitatieve) richtlijn moeten zijn. De (on)gewenste samenhang tussen zonnevelden is een kwalitatieve beoordeling afhankelijk van de context. Het blijft maatwerk. Iets meer of minder dan de afstand moet ook kunnen afhankelijk van de situatie.

3. Specifieke analyse

In dit hoofdstuk wordt een analyse gegeven per thema uit de scorematrix van het Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden. In dit hoofdstuk worden de volgende thema's geanalyseerd:

1. Locatie (3.1)
2. combinatie met andere functies (3.2)
3. bodemkwaliteit (3.3)
4. landschappelijke inpassing (3.4)
5. duurzame Keten (3.5)
6. participatie (3.6)
7. haalbaarheid (3.7)

Als eerste geven we een algemene analyse en vervolgens een specifieke analyse over het thema in relatie tot de tender. Daarna een duiding in relatie tot het beleid en als laatste oplossingsrichtingen.

3.1. Locatie

3.1.1. Uitnodigingskader Windmolens en Zonnevelden

1 Thema locatie	a	Het zonneveld valt onder 'ja graag', 'ja, mits', 'nee tenzij' of 'nee' van de zonkaart. Zie afbeelding 3, uitnodigingskader.
	b	Het aantal hectare van het zonneveld is nog beschikbaar in de landschapsstructuur. We hanteren een maximaal aantal hectare zonneveld per landschapsstructuur.

3.1.2. Algemene analyse

Een aantal deelnemers van de omgevingsadviesraad (flex) constateerden dat dit een zinloze invuloefening was. Zowel voor onderdeel A als B. Het voldoet of voldoet niet. Dit is eenvoudig door de gemeente te bepalen.

3.1.3. Specifieke analyse

De omgevingsadviesraad (vast) spreekt van een onvoldoende gecontroleerde uitvraag in de markt. Er is sprake van zogenaamde uitnodigingsplanologie. Bepalend is of een initiatiefnemer en een grondeigenaar elkaar vinden, dit bepaalt of een initiatief wordt aangemeld voor deelname aan de tender.

Op basis van kwaliteitscriteria worden de beste deelnemers geselecteerd. Er wordt aangegeven dat:

- Een omgevingsvisie voor de langere termijn in de gemeente Brummen ontbreekt.
- Er de voorkeur is voor de locaties in de nabijheid van de kernen Eerbeek en Zutphen, het liefst gekoppeld aan (boven lokale) infrastructuur. Eerbeek Noord is een voorbeeld van een dergelijke locatie. Positief bij dit voorstel is dat er al verbinding is gelegd met de industrie van Eerbeek.

Het thema locatie is volgens opvattingen van de omgevingsadviesraad dus een wassen neus, omdat het geen beoordelingsvrijheid kent. Een aantal omgevingsadviesraden voelt zich niet gekend in de bepaling van de (limieten in) de landschapszones. Daarnaast wordt het inwonersperspectief gemist.

Vanuit de omgevingsadviesraad (flex) werd aangegeven dat de gemeente specifieke locaties had moeten aanduiden voor zonnevelden. Daarnaast had de gemeente meer inhoudelijk de regie moeten nemen, in plaats van de initiatiefnemers elk hun eigen gang te laten gaan. Ook het vaste deel vindt dat. Het gevoel is dat de Omgevingsvisie onvoldoende sturend werkt in dit proces.

Ook is er een meningsverschil over de interpretatie van de zonneladder in relatie tot de puntentelling van de scorematrix. Dat de scorematrix in strijd is met de voorkeursvolgorde van de zonneladder door niet het juiste gewicht daaraan toe te kennen.

- In de tekst van het Uitnodigingskader (hoofdstuk 4.2) staat letterlijk: 'Bij de vergunningverlening geven we voorrang aan projecten die voldoen aan 'ja, mits' ten opzichte van 'nee, tenzij'! In de tekst staat verder niets aangegeven dat andere factoren iets kunnen veranderen aan deze voorrangsregeling. Kortom: 100% bescherming voor 'nee, tenzij'-gebieden. In de scorematrix wordt dit gereduceerd tot 4,5%.

3.1.4. Duiding in relatie tot beleid

De gemeente Brummen heeft een Omgevingsvisie, regionaal kader in de RES en eigen beleid. Het beleidskader gaat ervan uit om binnen gestelde randvoorwaarden en een interactief proces tot de meest kansrijke initiatieven te komen. Keerzijde is dat hiermee veel initiatieven beoordeeld moeten worden en inherent daaraan ook veel loskomt in de omgeving van initiatieven en de samenleving. De verschillende sturingssystemen zijn ook al meegewogen in het opgestelde beleid (zoals clusteren, landschap is leidend, positioneren nabij energievragers etc.) en hier zijn keuzes in gemaakt. Vanuit het principe landschap is leidend is in het beleid gekozen voor een verdeling over de gemeente naar draagkracht en karakteristieken van het landschap, in plaats van het aanwijzen van een energielandschap.

Daarnaast is bewust ingezet om, nog voor het indienen van initiatieven, in te zetten op een participatief proces tussen omgeving en initiatiefnemers en niet voor een dwingend karakter vooraf. Het spanningsveld tussen het bieden van zekerheid vooraf en het bieden van ruimte voor dialoog.

Oplossingsrichting

We kijken in de evaluatie van de tender nog eens kritisch naar de scorematrix, met name welke aspecten de gemeente kan scoren en welke aspecten een meerwaarde hebben om door een omgevingsadviesraad te laten invullen. In de evaluatie zullen we kijken of bepaalde onderdelen van de scorematrix meer gewicht moeten hebben.

Daarnaast kunnen we in evaluatie nog eens kritisch naar de rol van de gemeente kijken. Dat de gemeente bij het vervolg van deze eerste tranche mogelijk een meer actieve zichtbare rol op zich zou moeten nemen ten opzichte van de initiatiefnemers en de bewoners.

In de evaluatie of in het aan te passen beleid zullen we de duiding van de zonneladder duidelijker formuleren.

3.2. Combinatie met andere functies

3.2.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden

2 Thema combinatie met andere functies	a	Het zonneveld levert concrete inspanning in aantal zoals geëist bij de landschapsstructuren waar het zonneveld zich in bevindt. Veluwe min. 2 elementen, Veluweflank min. 1 element, ontginningen min. 2 elementen, landgoederen min. 2 elementen, oeverwallen min. 2 elementen en uiterwaarden min. 2 element landschapsversterkend of ecologische waarde verhogend.
	b	De combinatie van functies is in verhouding met de grootte van het zonneveld. Stedelijke vormen van bebouwing verhardingen, overkappingen, stortplaatsen, aansluiten bij bestaande bedrijvigheid.
	c	Mogelijkheid meervoudig ruimtegebruik bij zonnevelden. Stroken-landbouw/ (landschapsdiensten) agro-forestry (waarbij zowel de energie-opwek en de landbouw-functie beiden een eigenstandige economische uitvoerbaarheid hebben).
	d	Mogelijkheid meervoudig ruimtegebruik bij zonnevelden. Zonnepark voegt zich naar de bestaande waardevolle ruimtelijke structuren, elementen en versterking van het landschap (als bron kunnen oude historische kaarten dienen).

3.2.2. Algemene analyse

In het algemeen ligt er een grote spreiding in de scores op dit thema tussen de gemeente en/of het vaste en/of flexibele deel van de omgevingsadviesraad. In het algemeen voldoen de initiatieven aan de concrete inspanning van het aantal vereiste landschapselementen.

Volgens de omgevingsadviesraad (vast) zegt vereiste landschapselementen zo weinig. Een strook kruidenvegetatie dat na ontmanteling van een zonneveld verdwijnt of de aanleg van een robuuste houtwal die een blijvend landschapselement is, worden beiden geteld als landschapselement. Daarnaast kan gedacht worden aan waterbeheer, recreatie, landbouw, natuurbehoud, behoud cultuurhistorische waardevolle landschappen, groene diensten bodem, e.d.

Wel zijn er interpretatie verschillen:

- In het beoordelen van meervoudig ruimtegebruik;
- De wijze van interpreteren van ruimtelijke structuren;
- Er is soms een verschil van inzicht tussen de gemeente en omgevingsadviesraad in de analyse van ruimtelijke structuren in een gebied.

Een deel van de omgevingsadviesraad (vast) is van mening dat het verschil van inzicht heeft te maken met een deskundige beoordeling of niet. Zij vinden dat er voorbeelden te noemen zijn dat de gemeente de ruimtelijke structuur verkeerd heeft.

Zij nemen dit de gemeente niet kwalijk omdat zij degene die de score geeft niet deskundig achten. Zij vinden dat er daardoor grote verschillen ontstaan in scores tussen de gemeente en de omgevingsadviesraad (vast deel).

De algemene vraag voor een deel van de omgevingsadviesraad (vast) is, of je niet-deskundigen kan laten oordelen over iets waar een deskundige beoordeling voor nodig is.

3.2.3. Duiding in relatie tot beleid

Deze differentiatie sluit aan bij de intentie van het uitnodigingskader (breed expertise bevragen). De interpretatie van de gemeente en omgevingsadviesraad geeft een genuanceerd beeld dat als uitgangspunt kan dienen voor de verdere uitwerking van de plannen die geselecteerd worden op basis van de tender.

De omgevingsadviesraad (vast) is het hier niet mee eens. Zij vinden dat het gaat om dat de scores hier uiteenlopen (op basis van een onjuiste beoordeling en niet op basis van nuances) en dat dit gevolgen heeft op de eindranking. Dat de scorematrix een gebrekkige en onvolledige beoordeling van het meervoudig ruimtegebruik oplevert.

Er zou meer gekeken kunnen worden naar de mate waarin het ontwerp voorziet in blijvende landschapsversterkende elementen. Daarnaast kan ook gefaciliteerd worden op het gesprek vooraf en kennisdeling door onafhankelijke experts

3.3. Bodemkwaliteit

3.3.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden

3 Thema bodemkwaliteit	a	Bij start bouw wordt een representatieve 0-meting gedaan van het bodemleven en bodemkwaliteit.
	b	Bodembeheerplan aanwezig, waarin maatregelen staan om minimale kwaliteit te borgen bij beëindigen zonnepark. Minimaal 1 x per vijf jaar monitoren.
	c	Pesticiden en herbiciden worden niet gebruikt.

3.3.2. Algemene analyse

In het algemeen ligt er een grote spreiding in de scores op dit thema tussen de gemeente en/of het vaste en/of flexibele deel van de omgevingsadviesraad.

Uitgezonderd het voorstel van 'De Voort' en 'Eerbeek Noord'. Hier zit een significant negatief verschil in bij de beoordeling van het thema bodemkwaliteit door de vaste omgevingsadviesraad ten opzichte van de omgevingsadviesraad (flex) en gemeente.

3.3.3. Analyse omgevingsadviesraad

De experts geven aan dat de toekomstwaarde van de grond als beoordelingscriteria ontbreekt in de scorematrix van het uitnodigingskader. De toekomstwaarde wordt bepaald door de bodemvruchtbaarheid en landbouwkundig gebruik van de bodem. Dat er voldoende licht en water op de bodem komt. Dit wordt voor de volle levensduur van het park bepaald door de eigenschappen van de installatie zoals hoogte en breedte.

Het vaste deel van de omgevingsadviesraad nam dit aspect mee in de beoordeling van dit thema. Daarnaast zijn de soort panelen, de hoogte en de breedte van de panelen ook van belang voor de bodemkwaliteit.

3.3.4. Duiding in relatie tot beleid

Het beleidskader maakt geen differentiatie in huidige (vruchtbare) landbouwgrond of niet. Ten aanzien van de toekomstwaarde is het onderdeel bodemkwaliteit en de wijze waarop hier zo goed mogelijk verbetering(en) in worden aangebracht onderdeel van de beoordeling (proces, maatregelen etc.). Hierop zijn marktpartijen uitgedaagd en beoordeeld. Een einddoel (na 30 jaar) is hierbij geen scoringsonderdeel.

De opstelling van panelen en onderlinge afstand is wel gescoord in de scorematrix. Hier is expliciet op gestuurd door scoring van het percentage onbedekt e.d.

Oplossingsrichting

Richting de evaluatie kan worden gezien of dit onderdeel nuanceren/aanscherping behoeft. Bijvoorbeeld door de bodemtoets TNO-WUR als inspiratie te gebruiken.

3.4. Landschappelijke inpassing

3.4.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden

4 Thema landschappelijke inpassing	a	Het percentage onbedekte grond voldoet aan de gestelde eis bij de landschapsstructuur waar het zonneveld zich in bevindt. Het zonneveld heeft minimaal aan onbedekt oppervlak: <ul style="list-style-type: none"> • 15% in Veluwe, Veluweflank, Ontginningen • 25% in Landgoederen, Oeverwal, Uiterwaarden
	b	Het zonneveld wordt substantieel groen omheind: <ul style="list-style-type: none"> • Als afrasteringen noodzakelijk zijn, dan groen met toepassen heg en passeerbaar zijn voor kleine zoogdieren.
	c	Het zonneveld wordt substantieel groen omheind: <ul style="list-style-type: none"> • Rijke zoom-mantel vegetatie, toepassen van inheems plantmateriaal, inheemse kruidenvegetatie.
	d	Het zonneveld wordt substantieel groen omheind: <ul style="list-style-type: none"> • Passeermogelijkheden fauna.
	e	Het zonneveld wordt substantieel groen omheind: <ul style="list-style-type: none"> • Nestgelegenheid fauna.

3.4.2. Algemene analyse onderdeel a

In het algemeen ligt er een grote spreiding in de scores op dit thema tussen de gemeente en/of het vaste en/of flexibele deel van de omgevingsadviesraad.

Bij dit onderdeel onder a is door het vaste deel van de omgevingsadviesraad aanvullend een andere beoordelingssystematiek aangehouden. Mede op basis van ontbrekende gegevens zoals de breedte van de paden en panelen. In het uitnodigingskader wordt uitgegaan van de netto oppervlakte.

3.4.3. Analyse omgevingsadviesraad

Het vaste deel van de omgevingsadviesraad werkte met de zogenaamde groundcoverage. Dit wordt berekend als: oppervlakte tafels bedekt = breedte installatie/ (breedte installatie + breedte paden tussen de tafels). Daarnaast kan de vraag gesteld worden of het percentage onbedekte grond over het hele perceel gaat of over het feitelijke zonneveld?

De gedragscode van Holland Solar heeft als eis 25% onbedekt en dat is bedoeld voor de kern van het veld. Ruimte voor landschapselementen die ook als zodanig een bestemming krijgen zoals provincie Gelderland t.b.v. GNN wil, vallen daarbuiten.

Verder is landschappelijke inpassing niet hetzelfde als een groene omheining. De kwaliteit van de inpassing is erg moeilijk te beoordelen. Maar het is meer dan 'inpakken'.

3.4.4. Algemene analyse onderdeel b-e

In het algemeen liggen er een grote spreiding in de scores op dit thema tussen de gemeente en/of het vaste en/of flexibele deel van de omgevingsadviesraad.

Bij dit onderdeel onder b-e is er een interpretatieverschil in het beoordelen van dit onderdeel. Hierdoor ontstaan er verschillen in het scoren van de punten van de initiatieven.

3.4.5. Analyse omgevingsadviesraad onderdeel b-e

De omgevingsadviesraad is van mening dat de beoordelingscriteria voor landschappelijke inpassing te beperkt zijn. De in het uitnodigingskader gestelde criteria zeggen te weinig of een zonnepark goed landschappelijk is ingepast.

Het vast deel van de omgevingsadviesraad analyseert dat bijvoorbeeld het beoordelingscriterium *“Als afrasteringen noodzakelijk zijn, dan groen toepassen...”* contraproductief werkt in relatie tot het vastgesteld gemeentelijk beleid, staat: *“Onder groen verstaan we een heg die minimaal de hoogte heeft van de afrastering”*. De vereiste hoogte van een hekwerk langs een zonneveld betreft twee meter en dit is boven ooghoogte waardoor het zicht op het gewenste open te houden landschap wordt geblokkeerd.

Daarnaast is er een interpretatieverschil in de beoordeling van dit thema volgens de gemeente Brummen:

- De omgevingsadviesraad beoordeelde dit onderdeel zo dicht mogelijk bij de criteria uit het uitnodigingskader.
  - Elk onderdeel weegt hierdoor even zwaar bij elk park.
- Er is een verschil van inzicht wat onder het laadvermogen van het landschap wordt verstaan.
- Er is een verschil van inzicht in wat inpassing behelst.
  - immers de context (zoals open landschap/hoogte panelen) speelt ook mee bij of je iets ingepast vindt. Zo kan een substantieel groen omheind zonnepark in een open landschap een minder goed idee zijn,

De omgevingsadviesraad (vast) onderschrijft bovenstaande niet.

3.4.6. Analyse gemeente

De gemeente beoordeelde dit onderdeel in de context van het landschap en omringende ecologische kwaliteiten/migratieroutes.

De plannen zijn individueel op thema beoordeeld maar daarnaast naast elkaar gezet qua beoordeling. Bij de punttoekenning zijn de plannen dus ook nog op thema onderling vergeleken. Plannen van gelijke kwaliteit zijn gelijk beoordeeld en hebben evenveel punten gekregen terwijl mindere plannen een lager aantal punten hebben gekregen.

3.4.7. Duiding in relatie tot beleid

Op basis van de scorematrix zijn kwalitatieve onderdelen benoemd zoals nestgelegenheid die bijdragen aan inpassing. Het beoordelen van plannen in de juiste context is van belang. Hierover is de gemeente ook het gesprek aangegaan met de omgevingsadviesraad (vast). De hoogte van panelen is niet verplichtend voorgeschreven. Dit is onderdeel van de dialoog met de omgeving en ook de gemeente. En in het verlengde, bij de uitwerking van plannen, adviezen van de commissie Ruimtelijke kwaliteit. Juist in het vervolgtraject dienen plannen ingepast te worden in hun context en blijft dit dus een rol spelen.

Het laadvermogen van het landschap is tijdens het opstellen van het uitnodigingskader beoordeeld en heeft geleid tot een verdeling over landschapstypen en de kwalitatieve vereisten die daaraan worden gesteld.

Oplossingsrichting

Bij de evaluatie kan worden gekeken of dit onderdeel genuanceerd/aangevuld kan worden. Denk aan explicieter of vrijer maken van dit criterium. Het betrekken van hoogte van panelen bij de beoordeling vooraf is een optie. Wel is hiermee sprake van minder dialoog (en aanpassingsruimte) op dit onderdeel, ook niet in de vervolgtrajecten van plannen die richting een verdere uitwerking mogen. Het risico op dat onderdeel kan zijn dat er een ‘afvinklijst’ ontstaat. En een dominantere invulling ten opzichte van andere thema’s (zoals percentage onbedekte ruimte, ruimte voor landschappelijke inpassing).

Daarnaast heeft landschappelijke inpassing ook esthetische aspecten. De gemeente kan in het ontwerpstadium de inbreng van een landschapsarchitect eisen.

Daarnaast heeft inpassing ook een landschap ecologisch aspect. Elke plek verschilt in de behoefte aan waterberging, extra landschapselementen van een bepaald type, ecologische verbinding, e.d. Er kan ook als eis worden gesteld de betrokkenheid van een ecooloog bij de planvorming.

3.5. Duurzame keten

3.5.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden

5. Thema duurzame keten	a	Plan hergebruik materialen bijgevoegd, hoe initiatiefnemer er mee denkt om te gaan op basis van de huidige inzichten. We hanteren de inspanningsverplichting dat de initiatiefnemer bij het opruimen van de zonnevelden en windmolens na de vergunde periode zoveel mogelijk materialen en grondstoffen hergebruikt
	b	Gebruik biobased materialen. Componenten van het zonneveld zijn aantoonbaar recyclebaar. Hoe en in welke mate wordt aangetoond
	c	Gebruik biobased materialen. Componenten van het zonneveld zijn aantoonbaar recyclebaar. Hoe en in welke mate wordt aangetoond. Aanzienlijke verwerking in de keten moet duidelijk zijn.

3.5.2. Algemene analyse

In het algemeen ligt er een grote spreiding in de scores op dit thema tussen de gemeente en/of het vaste en/of flexibele deel van de omgevingsadviesraad.

Bij dit onderdeel werd een kanttekening gemaakt hoe en of we de aanbiedingen wel op waarde kunnen beoordelen. Is alles wat ingebracht wordt wel waar en hoe scoren maatregelen ten opzichte van elkaar.

3.5.3. Duiding in relatie tot beleid

Op dit onderdeel is de markt uitgedaagd op hun kennis en kunde in een vroegtijdig stadium (voorverkenning) en gezocht naar vernieuwing. Uiteindelijk zijn afspraken privaatrechtelijk (anterieure overeenkomst) te borgen.

Oplossingsrichting

Richting de evaluatie kan bijvoorbeeld onderdeel zijn of extra kennis ingeschakeld moet worden voor de beoordeling.

3.6. Participatie

3.6.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden

6 Thema Participatie	a	Participatieplan wordt aangeleverd. Hoe de omgeving en stakeholders worden betrokken in het proces tot ontwerp, incl. verslag van de bijeenkomst(en) met betrokkenen die al gehouden zijn.
	b	Participatieplan wordt aangeleverd. Welke communicatiemiddelen worden ingezet
	c	Participatieplan wordt aangeleverd. Beschrijving van de rollen van de betrokken partijen.
	d	Participatieplan wordt aangeleverd. Hoe de organisatievorm van het project er uit ziet.
	e	Participatieplan wordt aangeleverd. Hoe invulling wordt gegeven aan het streven naar minimaal 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (burgers en bedrijven).

3.6.2. Algemene analyse

In het algemeen ligt er een grote spreiding in de scores op dit thema tussen de gemeente en/of het vaste en/of flexibele deel van de omgevingsadviesraad.

Uit de toelichting op de score van de omgevingsadviesraad en gemeente blijkt dat de ingediende plannen in het algemeen voldeden aan de vereisten van participatie zoals hierboven gesteld en scoren voldoende. Alle plannen omschreven in meer of mindere mate welke communicatiemiddelen werden ingezet, de rollen van de betrokken partijen en de organisatie vorm.

In het streven naar minimaal 50 % lokaal eigendom zaten verschillen in de uitwerking van dit aspect:

- Er is duidelijk verschil in wat per gebied werd ingediend. Hoe gebiedsgericht en omgevingsgericht de initiatieven waren. Sommige initiatieven beperken zich tot de hoofdlijnen en andere tot detailniveau.
- Er was verschil in keuzevrijheid van (haalbare) aangeboden opties.
- Er werd een oordeel geveld op basis van vertrouwen in initiatiefnemers. Er werd een oordeel geveld op basis van eerder gerealiseerde plannen op landelijk en of gemeentelijke niveau. Op basis hiervan gaven sommige aangelegde plannen van initiatiefnemers geen vertrouwen voor initiatieven in Brummen.

Bijzonder was de positie van BrummenEnergie. De direct omwonenden voelen zich in het geheel niet vertegenwoordigd door dit burgerinitiatief. En bij initiatieven waar Brummen Energie als mede-initiatiefnemer is betrokken geven deze bewoners aan zich niet serieus genomen te voelen.

3.6.3. Analyse Omgevingsadviesraad

De opvatting was dat de score die aan dit onderdeel kon worden gegeven niet voldoende aansloot bij de werkelijkheid. Een veel gemaakte opmerking is dat dit onderdeel te beperkt van opzet is. Wat in dit onderdeel ontbreekt is hoe de inwoners rond een zonnepark de inspraak tot dan toe hebben beleefd. Enkele aspecten die hierbij genoemd werden:

- Is iedereen wel uitgenodigd;
- Zijn er keukentafel gesprekken gevoerd met direct belanghebbenden;
- Zijn de gesprekken goed verwerkt in de verslaglegging;
- Is er terugkoppeling geweest van het verslag;
- Heeft de initiatiefnemer verantwoord wat hij met de voorstellen van de bewoners heeft gedaan in het plan.

Ondanks het feit dat in het algemeen de omschrijving van de initiatieven voldeden aan de gestelde criteria werden bij een aantal plannen vraagtekens gezet. De ervaring opgedaan in het communicatietraject tot het indienen van een aantal plannen gaven weinig vertrouwen voor het vervolgtraject.

In het algemeen scoorden de plannen voldoende voor dit aspect volgens de systematiek van het uitnodigingskader. Als de beoordeling was toegespitst geweest op de participatie tot aan het indienen van de plannen, dan zouden een aantal plannen een (zeer) lage score hebben in vergelijking met de huidige score. Een aantal andere plannen zouden dan een (zeer) hoge score hebben. Een aantal initiatieven beoordeelde de omgevingsadviesraad (flex) op basis van hun ervaring van het participatieproces tot aan het indienen van de plannen. Zij beoordeelden de plannen niet op basis van het toekomstige proces, maar op basis van het doorlopen proces.

Daarnaast heeft het vaste deel van de omgevingsadviesraad gescoord op basis van professionaliteit. Dan kan het voorkomen dat dit onderdeel op basis van het uitnodigingskader 5 punten scoort en op basis van professionaliteit 0 punten.

3.6.4. Duiding in relatie tot beleid

In het uitnodigingskader wordt alleen naar het toekomstige proces gekeken in de verdere uitwerking van de plannen met betrekking tot participatie. Initiatiefnemers hebben hiervoor een participatieplan uitgewerkt. In feite begint het proces al bij het openstellen van de tender met een voortraject en afstemming. Vanaf dat moment doen omwonenden ervaring op in de communicatie en afstemming met initiatiefnemers. De gedachte dat participatie met omwonenden, juist vanwege het georganiseerde interactieve voorproces, de aandacht krijgt die het verdient kan niet in alle gevallen als vanzelfsprekend worden beschouwd.

Oplossingsrichting

In de evaluatie kan worden stilgestaan bij het extra gewicht geven aan het gevoerde proces (tot dan toe). En of extra scoringsmogelijkheden op dit onderdeel wenselijk is.

Bij het vervolg van deze eerste tranche kan de tot nu toe ervaren participatie vertaald worden in afdwingbare afspraken met initiatiefnemers.

3.7. Haalbaarheid

3.7.1. Uitnodigingskader windmolens en zonnevelden

7 Thema Haalbaarheid	a	Er is sprake van een financieel en uitvoeringstechnisch project, Aantonen en motiveren haalbaarheid project (bijvoorbeeld qua grondpositie). Grond niet in bezit: machtiging eigenaar aanwezig.
	b	Initiatiefnemer heeft contact opgenomen met de netbeheerder. Investering in het elektriciteitsnetwerk is nodig om de energie van windmolens, zonnevelden en zonnedaken naar plek waar energie wordt gebruikt te transporteren, en om te zorgen dat er voldoende ruimte op het netwerk is voor het transport.
	c	Een combinatie van windmolens (hoe groot ze ook zijn) en zonnepanelen is gunstig in de zin dat netaansluiting en infrastructuur zo beter gebruikt wordt omdat de profielen van wanneer de zon schijnt en wanneer het waait elkaar aanvullen.

3.7.2. Algemene analyse

In het algemeen ligt er een grote spreiding in de scores op dit thema tussen de gemeente en/of het vaste en/of flexibele deel van de omgevingsadviesraad.

Bij haalbaarheid is er een interpretatieverschil tussen het flexibel deel van de omgevingsadviesraad en de gemeente Brummen. Dit spits zich toe op onderdeel a en b.

3.7.3. Analyse omgevingsadviesraad

Onderdeel a:

Uit de ingediende plannen blijkt dat een aantal initiatiefnemers de elektriciteit direct willen leveren aan de industrie. Een deel van de omgevingsadviesraad (flex) vindt dit in strijd met het uitnodigingskader. Omdat in het uitnodigingskader staat: *“Afspraken voor het verduurzamen van het energieverbruik voor de industrie en mobiliteit worden aan andere klimaattafels gemaakt. In de RES en dit kader concentreren we ons op de realisatie van schone opwek volgens de opdracht aan de nationale klimaattafel voor de gebouwde omgeving”*

Onderdeel b:

Een deel van de omgevingsadviesraad (flex) is van mening dat je uit het feit dat initiatiefnemer contact heeft opgenomen met de netbeheerder niet kunt opmaken of een initiatief haalbaar is. Dit kan alleen aangetoond worden door een financiële onderbouwing die beoordeeld wordt door een expert.

3.7.4. Analyse gemeente

Onderdeel a

Het aantonen van de haalbaarheid is mede beoordeeld aan de hand van contracten, grondposities en uitwerking van de plannen, inclusief beoogde kabels en netaansluitingen. Er was daarbij een verschil in globalere plannen en meer uitgewerkte plannen. Levering aan de industrie is daarbij gezien als één van de opties als oplossing voor de netcongestie die optreedt.

Onderdeel b.

Vroegtijdige afstemming met partners/netbeheerder is beoordeeld in de planvorming. Daarnaast kan beoordeeld worden wat met gegeven feedback wordt gedaan. Dat tot 2027 netcongestie optreedt is daarbij niet beoordeeld als showstopper. Deels omdat bedrijven zelf dit risico mede beoordelen bij de inschrijving, deels omdat vanaf het eerste idee tot daadwerkelijke uitvoering een lange voorbereidingstijd kent (meerdere jaren).

3.7.5. Duiding in relatie tot beleid

Het doel van het uitnodigingskader is om een eerste beeld van haalbaarheid te krijgen.

Is er een basis voor het uitvoeren van een verdere uitwerking van dit initiatief. Een doorrekeningen van de plannen vindt plaats ten behoeve van het vergunningentraject. Er is in het beleidskader geen verplichting opgenomen over wie de energie van een zonnepark moet of mag afnemen, wel is de ambitie gebaseerd op woongebruik. Zoeken naar (haalbare) oplossingen om juist niet te hoeven leveren aan het net (door lokaal stroom te verdelen, opslag e.d.) zijn daarbij juist actueel.

Oplossingsrichting

Bij de evaluatie kan worden gekeken of dit onderdeel moet worden genuanceerd, toegelicht of aangevuld. Daarnaast kan worden bezien of het wenselijk is in het vroege stadium van het planproces extra (financiële/exploitatie-technische) expertise te gebruiken voor de beoordeling.

4. Specifiek naar project

In dit onderdeel geven we een beschouwing per project zover van toepassing.

4.1. Zonnepark Het Blaar

4.1.1. Analyse score

Opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven lagen in:

- Combinatie met andere functies (a) hier scoorde de omgevingsadviesraad (flex) een factor twee tot drie hoger dan de gemeente of omgevingsadviesraad (vast).
- Combinatie met andere functies (b) hier scoorde de omgevingsadviesraad (flex/vast) een factor vijf hoger dan de gemeente).
- Landschappelijke inpassing hier scoorde de omgevingsadviesraad (flex/vast) een factor vijftien hoger dan de gemeente).
- Duurzame keten hier scoorde de gemeente een factor twee lager dan de omgevingsadviesraad.
- Participatie (b) hier scoorde de gemeente een factor vijf hoger dan de omgevingsadviesraad.

4.1.2. Thema Meervoudig ruimtegebruik

Op dit thema ligt er een interpretatieverschil tussen de gemeente en omgevingsadviesraad zoals beschreven in het algemeen gedeelte. Ook is er een meningsverschil over de interpretatie van de zonneladder in relatie tot de puntentelling van de scorematrix. Dat de scorematrix in strijd is met de voorkeursvolgorde van de zonneladder door niet het juiste gewicht daaraan toe te kennen.

In de tekst van het Uitnodigingskader (hoofdstuk 4.2) staat letterlijk: 'Bij de vergunningverlening geven we voorrang aan projecten die voldoen aan 'ja, mits' ten opzichte van 'nee, tenzij'! In de tekst staat verder niets aangegeven dat andere factoren iets kunnen veranderen aan deze voorrangregeling. Kortom: 100% bescherming voor 'nee, tenzij'-gebieden. In de scorematrix wordt dit gereduceerd tot 4,5%.

Duiding in relatie tot beleid

De gemeente Brummen heeft een Omgevingsvisie, regionaal kader in de RES en eigen beleid. Het beleidskader gaat ervan uit om binnen gestelde randvoorwaarden en een interactief proces tot de meest kansrijke initiatieven te komen. Keerzijde is dat hiermee veel initiatieven beoordeeld moeten worden en inherent daaraan ook veel loskomt in de omgeving van initiatieven en de samenleving. De verschillende sturingssystemen zijn ook al meegewogen in het opgestelde beleid (zoals clusteren, landschap is leidend, positioneren nabij energievragers etc.) en hier zijn keuzes in gemaakt. Vanuit het principe landschap is leidend is in het beleid gekozen voor een verdeling over de gemeente naar draagkracht en karakteristieken van het landschap, in plaats van het aanwijzen van een energielandschap.

Daarnaast is bewust ingezet om, nog voor het indienen van initiatieven, in te zetten op een participatief proces tussen omgeving en initiatiefnemers en niet voor een dwingend karakter vooraf. Het spanningsveld tussen het bieden van zekerheid vooraf en het bieden van ruimte voor dialoog.

Oplossingsrichting

We kijken in de evaluatie van de tender nog eens kritisch naar de scorematrix, met name welke aspecten de gemeente kan scoren en welke aspecten een meerwaarde hebben om door een omgevingsadviesraad te laten invullen. In de evaluatie zullen we kijken of bepaalde onderdelen van de scorematrix meer gewicht moeten hebben.

Daarnaast kunnen we in evaluatie nog eens kritisch naar de rol van de gemeente kijken. Dat de gemeente bij het vervolg van deze eerste tranche mogelijk een meer actieve zichtbare rol op zich zou moeten nemen ten opzichte van de initiatiefnemers en de **bewoners**.

In de evaluatie of in het aan te passen beleid zullen we de duiding van de zonneladder duidelijker formuleren.

4.1.3. Combinatie met andere functies.

- Gemeente Brummen beoordeelt dit aspect op twee punten. Dit heeft mede te maken met het feit dat er op een deel van dit perceel al een natuurfunctie ligt en het GNN-gebied is volgens de Omgevingsvisie van de Provincie Gelderland. Hier wordt niet op ingegaan in de onderbouwing van de initiatiefnemer in tegenstelling tot andere parken. Dus de gemeente is van mening dat voorgestelde maatregelen van de initiatiefnemer geen onderbouwde meerwaarde heeft voor een deel van het perceel.
- De Omgevingsadviesraad is van mening dat je scoort op de criteria van het uitnodigingskader en dat bovenstaande argumentatie van de gemeente in strijd is met het uitnodigingskader.
- De gemeente is verder van mening dat het thema natuur grotendeels al wordt gescoord bij andere onderdelen (zoals landschappelijke inpassing). En dat meervoudig ruimtegebruik op andere functies (dan natuur) wordt gezocht.

4.1.4. Vereniging Natuurmonumenten

Deze stakeholder geeft aan dat dit een ongeschikte locatie is omdat:

- Dit initiatief deels binnen beschermd natuurgebied is ingetekend.
- Dit initiatief direct tegen de Empese en Tondense Heide aanligt en zich in de buurt van het Leusdal bevindt. Hier zou volgens hen ontwikkeling van meer robuuste natuur moeten plaatsvinden.
- Deze locatie veel potentie heeft voor natuur inclusieve landbouw waardoor ze bijdragen aan landbouwtransitie, biodiversiteit en landschap.

4.1.5. Omgevingsadviesraad (vast)

De omgevingsadviesraad vast geeft de volgende instructies: *‘Bij **Blaar** blijft het spannende punt hoe op deze locatie de verbinding met het Natura 2000 gebied wordt vormgegeven. Gezien de zeer hoge score van dit plan op de beleefde participatie hebben wij er vertrouwen in dat dat goed kan komen.’*

4.2. Het Blaar, Jaagpad en Zilverbeek

4.2.1. Algemene analyse

Het flexibele deel van de omgevingsadviesraad besloot om een gecombineerde omgevingsadviesraad ‘Lendebuurt’ voor deze parken in te stellen en deze parken in een gezamenlijke landschappelijke context te scoren. Dat deze initiatieven in onderlinge samenhang moeten worden gezien. Hierbij werd aangegeven dat Zilverbeek en Blaar vanuit de omgevingsadviesraad (flex) draagvlak heeft voor een verdere uitwerking in het vervolg proces.

4.3. Zonnepark Jaagpad / Apeldoornseweg, Brummen

4.3.1. Analyse score

Opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven lagen in:

- Landschappelijke inpassing (b) de omgevingsadviesraad (flex) scoorde een factor twee lager dan de gemeente en omgevingsadviesraad (vast).
- Duurzame keten de gemeente score een factor twee lager dan de omgevingsadviesraad (vast/flex).
- Participatie een grote spreiding zat in de score tussen gemeente omgevingsadviesraad (vast) en de omgevingsadviesraad (flex).

4.3.2. Algemeen

Vanuit de omgevingsadviesraad (flex) werd aangegeven dat dit een moeilijk te beoordelen initiatief is. Dit initiatief ligt in twee landschapstypen, Ontginningen en Veluwezoom. Daarnaast zijn de percelen van dit initiatief gescheiden door de Apeldoornsewal. Hierdoor is er eerder sprake van twee verschillende initiatieven. Daarnaast is het flexibele team van de omgevingsadviesraad tegen dit initiatief. Ook was er bezwaar tegen de vele initiatieven die in dit gebied plaatsvonden.

Er is een interpretatieverschil in de hoge score m.b.t het thema landschappelijke inpassing in verhouding tot de veel lagere score van de omgevingsadviesraad.

Figuur 1 contour Jaagpad (blauw)

4.3.3. Thema landschappelijke inpassing gem. Brummen

De gemeente Brummen is van mening dat de initiatiefnemer een goede landschapsanalyse liet uitvoeren. De karakteristieken van het landschap goed in beeld bracht. En de historische ontwikkeling goed in beeld bracht.

Daarnaast is de gemeente Brummen van mening dat de initiatiefnemer inspeelt op het herstel van dit oorspronkelijk aanwezige landschap en aanwezige kwaliteiten. Dat het plan zeer goed in het landschap ingepast wordt en ruimtelijk aansluit bij de aangrenzende landgoederenzone.

Daarnaast is ook getoetst op bestaand gemeentelijk beleid. Het plan past in de beoogde ontwikkeling van het gebied zoals beschreven in het gemeentelijk landschapsbeleidsplan.

4.3.4. Omgevingsadviesraad (vast)

De omgevingsadviesraad (vast) is van mening dat het zonneveld nog geen goede landschappelijke inpassing heeft.

4.3.5. Vereniging Natuurmonumenten

Deze stakeholder geeft aan dat dit initiatief deels binnen beschermd natuurgebied is ingetekend. Dit initiatief ligt direct tegen de Empese en Tondense Heide en het Leusdal aan. Hier zou ontwikkeling van robuuste natuur moeten plaatsvinden. Deze locatie veel potentie heeft voor natuur inclusieve landbouw waardoor ze bijdragen aan landbouwtransitie, biodiversiteit en landschap.

4.4. Zonnepark De Voort

4.4.1. Analyse score

Opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven lagen in:

- Thema combinatie met ander functie (b) de omgevingsadviesraad (flex) scoorde een factor zeven tot negen lager dan de gemeenten en omgevingsadviesraad (vast)
- Thema bodemkwaliteit de omgevingsadviesraad (flex) scoorde een factor zes tot zeven lager dan de gemeenten en omgevingsadviesraad (vast)
- Thema landschappelijke inpassing (b) de omgevingsadviesraad (flex) scoorde een factor twaalf tot vijftien lager dan de gemeenten en omgevingsadviesraad (vast)
- Thema participatie de gemeente scoorde een factor 10 hoger dan de omgevingsadviesraad (vast/flex).

4.4.2. Algemene analyse

Het flexibele deel van de omgevingsadviesraad is van mening dat deze scorematrix in het geheel niet geschikt voor het beoordelen van het plan vanuit bewonersperspectief. Dat er sprake is van een afvinklijstje. Dat er sprake is van een oppervlakkig plan en dat veel zaken voor de initiatiefnemer niet bespreekbaar waren, ondanks de wens daartoe van de omwonenden. Zij hebben een brief aan de gemeente gezonden waarin zij hun standpunten uiteenzetten.

4.4.3. Thema Locatie

Op dit thema ligt een interpretatieverschil met het flexibele deel van de omgevingsadviesraad. Een beperkt deel van dit initiatief ligt op een Enk. Volgens het uitnodigingskader tabel inpassingsmatrix voor zonnevelden mogen er bij de oeverwallen en uiterwaarden geen zonnevelden op enken worden aangelegd.

- De gemeente Brummen is van mening dat het gedeelte van het zonneveld op de Enk ter plaatse nauwelijks waarneembaar is. Andere landschappelijke factoren, zoals de aanwezige bebouwing, bepalen veel meer het landschap. Uiteindelijk is het een bestuurlijk besluit om de enk als knock-out criteria toe te passen.
- Het flexibele deel van de omgevingsadviesraad is van mening dat dit een knock-out criteria is dat volgens het uitnodigingskader op het totale initiatief van toepassing is. Volgens deze interpretatie stopt de beoordeling na thema locatie en wordt dit initiatief buiten beschouwing gelaten in de tender.

De omgevingsadviesraad vast adviseerde om voor de verdere ontwikkeling van dit initiatief in overleg met de gemeente Zutphen tot een samenhangende gebiedsontwikkeling te komen aansluitend bij de ringweg Zutphen en de woningbouwplannen in dit gebied.

4.4.4. Thema bodemkwaliteit

Op dit thema scoort het vaste deel van de omgevingsadviesraad aanzienlijk lager (0) punten dan de andere twee beoordelaars Dit heeft te maken met het aspect dat hier sprake is van kleigronden met een hoge landbouwkundige toekomstwaarde.

Ook het flexibele deel van de omgevingsadviesraad is van mening dat het bij De Voort gaat om landbouwgrond van hoge kwaliteit en dat de RES 1.0 aangeeft dat deze landbouwgronden een lage prioriteit in de energietransitie moeten hebben.

De omgevingsadviesraad (vast) ziet dit initiatief is als kansrijk. Het ingediende plan roept nogal wat vragen op. Zoals dat de meerwaarde van dit plan opweegt tegen het opgeven van de landbouwgrond. Ze vragen zich af of dit.

4.4.5. Thema landschappelijke inpassing

Volgens de omgevingsraad (vast) heeft dit zonneveld geen goede landschappelijke inpassing.

4.4.6. Thema participatie

Op dit thema ligt er een interpretatieverschil tussen de gemeente en omgevingsadviesraad.

- De gemeente Brummen toets letterlijk aan de criteria van het uitnodigingskader en is van mening dat de omschrijving van dit onderdeel voldoet. Dit leidt tot een redelijke score.
- Het flexibele deel van de omgevingsadviesraad beoordeelde dit aspect naar aanleiding van hun ervaring in het proces van de tender tot het indienen van de initiatieven en de twijfel of Brummen Energie de kwaliteiten heeft om dit onderdeel geloofwaardig te doen. Dit leidt tot een minimale score.

Daarnaast stelt het flexibele deel van de omgevingsadviesraad dat BrummenEnergie:

- Geen invulling geeft aan lokaal eigenaarschap.

- De vraag wordt gesteld of een kleine organisatie als Brummen Energie het waar kan maken om meerdere projecten goed te beheren. Dit zowel fysiek als financieel, en op een wijze dat beloofde ambities worden waargemaakt. Ze zien nergens dat Brummen Energie de papieren of de kwaliteiten heeft om dat geloofwaardig te doen.
- Vinden het bodemkundig gebruik en dergelijke tot de uiterwaarden behoren en niet tot de oeverwallen zoals gesteld in het uitnodigingskader.

4.4.7. Omgevingsadviesraad (vast)

De omgevingsadviesraad (vast) geven aan dat de initiatiefnemers van De Voort een voorbeeld kan nemen wat participatie betreft aan de 1ste drie plannen qua scoren.

De omgevingsadviesraad vast geeft de volgende instructies: *'De Voort is wat ons betreft kansrijk gezien de nabijheid van Zutphen en de ligging aansluitend aan nationale infrastructuur. Maar het ingediende plan roept nogal wat vragen op. Zo kunnen de initiatiefnemers van De Voort een voorbeeld nemen wat participatie betreft aan de drie hiervoor genoemde plannen. Dat moet en kan dus beter. Voor de verdere ontwikkeling van dit initiatief adviseren wij u tevens in overleg met de gemeente Zutphen tot een samenhangende gebiedsontwikkeling te komen aansluitend bij de ringweg Zutphen en de woningbouwplannen in dit gebied. Bijzondere aandachtspunten zijn hier de landschappelijke inpassing en het omgaan met uitstekende landbouwgrond. Aangetoond moet worden dat de zonnepanelen niet de openheid van het landschap (enk en lagergelegen gebied) belemmeren en dat de meerwaarde van dit plan opweegt tegen het opgeven van de landbouwgrond. Of dit lukt is maar de vraag. Dit zou randvoorwaarde moeten zijn voor realisatie.'*

4.5. De Wilderij

4.5.1. Analyse score

Opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven lagen in:

- Thema combinatie met andere functies (a) hier ligt een grote spreiding tussen de scoren van de gemeente, omgevingsadviesraad (vast) en de omgevingsadviesraad (flex)
- Thema landschappelijke inpassing (a) hier ligt een grote spreiding tussen de scoren van de gemeente, omgevingsadviesraad (vast) en de omgevingsadviesraad (flex)
- Thema participatie hier ligt een grote spreiding tussen de scoren van de gemeente, omgevingsadviesraad (vast) en de omgevingsadviesraad (flex)

4.5.2. Omgevingsadviesraad (flex)

Het flexibele deel van de omgevingsadviesraad gaf aan dat er op geen enkele wijze werd gecommuniceerd tussen inwoners en initiatiefnemers waaronder BrummenEnergie.

Daarnaast werd aangegeven dat er al eerder de mogelijkheid had moeten zijn om met de experts van gedachten te kunnen wisselen en niet tijdens een van de laatste bijeenkomsten.

4.5.3. Omgevingsadviesraad (vast)

Het initiatiefvoorstel geeft onvoldoende informatie om een goed beeld te vormen wat de toekomstige beleving wordt voor een waarnemer vanaf de openbare weg of vanuit aangrenzende woningen.

4.5.4. Vereniging Natuurmonumenten

Deze stakeholder vindt de ontwikkeling onwenselijk op deze locatie omdat deze direct tegen het beschermd Gelders Natuurnetwerk aanliggen en midden in de ecologische verbindingzone richting Veluwe. Het plan heeft waarschijnlijk negatieve gevolgen voor het Empese en Tondense heide. Deze locatie heeft potentie voor natuur inclusieve landbouw en natuurontwikkeling.

4.6. Zonnepark Eerbeek Noord

4.6.1. Analyse score

Opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven lagen in:

- Thema locatie waar de omgevingsadviesraad (vast) 0 punten scoorde voor onderdeel a
- Het thema bodemkwaliteit bij de omgevingsadviesraad (vast) een factor vier tot acht hoger ten opzichte van de gemeente en omgevingsadviesraad flexibel.
- Bij landschappelijk inpassing scoort de omgevingsadviesraad (flex) een factor twee tot drie lager dan de gemeente en omgevingsadviesraad vast.
- Bij thema participatie scoort de omgevingsadviesraad (vast) een factor drie tot zeven lager dan de gemeente en omgevingsadviesraad (flex).

4.6.2. Omgevingsadviesraad (flex)

De omgevingsadviesraad (flex) vindt dat dit plan in samenhang met Jaagpad moet worden gezien. Beiden initiatieven worden van elkaar gescheiden door de Mensinkweg. Ook is een aandachtspunt dat er niet te veel initiatieven bij elkaar in hetzelfde gebied wordt ontwikkeld.

4.6.3. Omgevingsadviesraad (vast)

De omgevingsadviesraad (vast) vindt dat het initiatief nu veel punten scoort maar van een goede landschappelijke inpassing met ruimtelijke kwaliteit geen sprake is. Dat het beoordelingscriterium contraproductief werk in relatie tot het gemeentelijk beleid.

4.7. Zonne- en agrarisch natuurpark Heimeriete te Hall

4.7.1. Analyse score

Opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven lagen in:

- Thema landschappelijke inpassing (b) waar de gemeente een factor drie tot vier hoger scoort dan de omgevingsadviesraad.
- Thema Duurzame Keten waar de omgevingsadviesraad (flex) een factor drie lager scoort dan de gemeente en omgevingsadviesraad (vast).
- Thema participatie (a) hier score de gemeente tien punten ten opzichte van nulpunten omgevingsadviesraad.

4.7.2. Algemene analyse

Alternatief

Bij dit initiatief is sprake van een alternatief dat meer gedragen is door de bewoners dan het voorgestelde initiatief door de ontwikkelaar. De locatie van het alternatief heeft de voorkeur boven de locatie van de originele plek. Op 28 maart, na de officiële ontsluitingstermijn diende initiatiefnemer dit plan in. Daardoor kon het alternatieve plan niet in de tender worden ingediend en is niet in de beoordeling meegenomen.

De omgevingsadviesraad, flexteam, geeft aan dat het voorgestelde alternatief geen rol meer speelt omdat de eigenaren van dit grondstuk met grondverbetering bezig is. Dat dit niet meer het vermelden waard is. Vanuit de scoretabel zou eerder het Jaagpad als alternatief genoemd moeten worden.

Beoordelen plan

De omgevingsadviesraad, flexteam, vond dat op een aantal punten de informatie uit het oorspronkelijke plan feitelijk onwaar is. Het scoren op een rooskleurig plan en niet op basis van de feitelijke situatie. Ook vonden ze het oorspronkelijke plan beoordelen moeilijk opdat er sprake was van een gedragen alternatief. Dit plan kreeg een score die ver onder het knock-out criteria van de het uitnodingskader valt.

De omgevingsadviesraad (flex) gaf aan dat er grote verschillen in de beoordeling tussen de gemeente enerzijds en het flexteam anderzijds is. Dat de puntentelling van de gemeente in geen enkele verhouding staat tot de omgevingsadviesraad. Totaal uit verhouding is tot andere parken. Dat er sprake is van een vooropgezette actie. Tijdens vergaderingen is hierop gewezen. De gemeente beoordeelde dit opnieuw maar heeft de scores niet aangepast omdat er sprake is van interpretatie verschillen. De gemeente wordt als bevooroordeeld beschouwd en niet objectief. Het flexteam heeft het gevoel voor de Bühne mee te hebben gedaan.

Tegen toekomstig zonnepark

De omgevingsadviesraad, flexteam, gaf aan dat 90 % van de Heimeriete- en Rhienderensestraat- bewoners tegen het toekomstige zonnepark zijn.

4.7.3. Omgevingsadviesraad (vast)

De omgevingsadviesraad (vast) is van mening dat het initiatiefvoorstel onvoldoende informatie geeft om een goed beeld te vormen wat de toekomstige beleving wordt voor een waarnemer vanaf de openbare weg of vanuit aangrenzende woningen.

4.7.4. Natuurmonumenten

Deze stakeholder gaf aan deze locaties ongeschikt te vinden omdat ze tegen de Empese en Tondense heide aan liggen een natura 200 gebied. Dat dit gebied potentie heeft voor natuur inclusieve landbouw en natuurontwikkeling.

4.8. Zonnepark Lombok

4.8.1. Analyse score

Opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven lagen in:

- Thema combinatie met andere functies scoorde de gemeente bijna een factor drie lager dan de omgevingsadviesraad (vast/flex).
- Thema landschappelijke inpassing (b) scoorde de gemeente een factor twee tot drie lager dan de omgevingsadviesraad (vast/flex).
- Thema duurzame keten scoorde de omgevingsadviesraad (flex) een factor twee tot drie lager.
- Thema participatie scoorde de gemeente een factor zeven hoger dan de omgevingsadviesraad (vast /flex).
- Thema haalbaarheid scoorde de omgevingsadviesraad (flex) een factor acht tot tien lager ten opzichte van de omgevingsadviesraad vast en gemeente.

4.8.2. Algemene analyse

Van onder andere omwonende is een petitie ingediend tegen het realiseren van initiatief op deze locatie ingediend met 553 ondertekenaars waaronder ook ondertekenaars elders uit de gemeente of uit diverse gemeenten in Nederland. Daarnaast zijn er ook signalen van omwonenden ontvangen die het eens zijn met een zonnepark op deze locatie

4.8.3. Omgevingsadviesraad (flex)

De omgevingsadviesraad (flex) is van mening dat het uitnodigingskader een onbetrouwbaar instrument is. Dat het leveren van energie aan de industrie in strijd is met het uitnodigingskader. Ook is vanuit de flexraad door de aanpak van Brummen Energie in de aanloop weinig vertrouwen in deze initiatiefnemer voor participatie van omwonenden bij verdere ontwikkeling van dit park. Niet alle deelnemers van de omgevingsadviesraad (flex) kon zich vinden in bijdrage van de flexraad aan dit analyse document.

4.8.4. Omgevingsadviesraad (vast)

De omgevingsadviesraad (vast) is van mening dat om een goede landschappelijke inpassing van een zonnepark te beoordelen het initiatiefvoorstel onvoldoende informatie geeft om een goed beeld te vormen wat de toekomstige beleving wordt voor een waarnemer vanaf de openbare weg of vanuit aangrenzende woningen.

4.9. Zonnepark Soerense Zand Zuid

4.9.1. Analyse score

In het algemeen lagen de scores van de omgevingsadviesraad en gemeente in dezelfde range. Er waren twee opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven:

- Thema duurzame keten (a) hier scoorde de omgevingsadviesraad (vast) de helft lager dan de gemeente en omgevingsadviesraad (flex)
- Thema participatie (a) hier scoorde de omgevingsadviesraad (vast) een factor tien lager dan de gemeente en omgevingsadviesraad (flex)

4.9.2. Algemene analyse

Vanuit de omgevingsadviesraad (flex) zijn geen bijzonderheden gemeld. Er is vanuit de omgevingsadviesraad (flex) draagvlak voor dit initiatief. Ook is de algemene indruk dat het samenspraak met omwonende goed verliep.

Vanuit de omgevingsadviesraad (vast) wordt geconstateerd dat omwonenden zich serieus genomen voelen. Ook de ligging van dit park ten opzichte van Eerbeek wordt als een pré gezien. Aandachtspunt is de levering aan de industrie wat in het huidige plan ontbreekt.

4.9.1. Omgevingsadviesraad (vast)

De omgevingsadviesraad vast geeft de volgende instructies: *'De initiatiefnemers voor Soerense Zand Zuid kunnen wat ons betreft verder op de ingeslagen weg. Bijzonder om te constateren dat voor dit park geldt dat omwonenden zich serieus genomen voelen. Ook de ligging van deze locatie ten opzichte van Eerbeek zien wij als een pré. De initiatiefnemers van Zilverbeek hebben dat ook vertaald in afspraken met de industrie van Eerbeek over directe levering. Dat voorbeeld zouden de initiatiefnemers van Soerense Zand Zuid ook moeten volgen.'*

4.10. Zonnepark Zilverbeek

4.10.1. Analyse score

In het algemeen lagen de scores van de omgevingsadviesraad en gemeente in dezelfde range. Er waren twee opvallende verschillen in het scoren van de initiatieven:

- Thema combinatie met andere functies de score van de gemeente lag een factor twee lager dan die van de omgevingsadviesraad.
- Thema participatie de score van de omgevingsadviesraad (vast) een factor 10 lager dan die van de gemeente en omgevingsadviesraad (flex).

4.10.2. Algemene analyse

De voorkeur van het flexibel deel van de omgevingsadviesraad gaat uit naar dit initiatief.

Vanuit de omgevingsadviesraad (vast) wordt geconstateerd dat omwonenden zich serieus genomen voelen. Ook de ligging van dit park ten opzichte van Eerbeek wordt als een pré gezien. Aandachtspunt is de levering aan de industrie wat in het huidige plan ontbreekt.

4.10.3. Natuurmonumenten

Deze stakeholder vindt de ontwikkeling onwenselijk op deze locatie omdat deze direct tegen het beschermde Gelders Natuurnetwerk aanliggen en midden in de ecologische verbindingzone richting Veluwe. Het plan heeft waarschijnlijk negatieve gevolgen voor het Empese en Tondense heide. Deze locatie heeft potentie voor natuur inclusieve landbouw en natuurontwikkeling.

4.10.4. Omgevingsadviesraad (vast)

De omgevingsadviesraad vast geeft de volgende instructies: *'De initiatiefnemers voor Zilverbeek kunnen wat ons betreft verder op de ingeslagen weg. Bijzonder om te constateren dat voor beide parken geldt dat omwonenden zich serieus genomen voelen. Ook de ligging van deze locatie ten opzichte van Eerbeek zien wij als een pré. De initiatiefnemers van Zilverbeek hebben dat ook vertaald in afspraken met de industrie van Eerbeek over directe levering.'*

5. Conclusie

In paragraaf 1.2 worden doelen genoemd die de gemeente met de eerste tranche van de tender nastreefde. In dit hoofdstuk geven we een reflectie op deze doelen naar aanleiding van de eerste tranche die we doorlopen hebben.

5.1. 320 TJ aan duurzame energie in 2030.

Tabel 1 opgewekt vermogen

Initiatief	MWP	MWH	TJ
Blaar		10.344	37
Soerense Zand Zuid		13.900	50
Zilverbeek		19.300	70
<i>Totaal</i>			<i>177</i>
De Voort		13.600	49
<i>Totaal</i>			<i>206</i>
<i>Gerealiseerd of in aanleg ongeveer</i>			<i>140</i>
<i>Totaal tender met gerealiseerd</i>			<i>346</i>

Uit de ingediende initiatieven blijkt dat bij een keuze voor de eerste drie initiatieven waarschijnlijk 157 TJ aan energie wordt opgewekt naar aanleiding van de nieuwste inzichten.

In de definitieve uitwerking van de plannen wordt pas duidelijk wat er uiteindelijk aan energie wordt opgewekt.

De eerste vier parken leveren ongeveer 206 TJ op. Daarnaast is er al ongeveer 140 TJ in ontwikkeling of aangelegd. Dit betekent dat met de eerste tender aan het streven van 320 TJ in 2030 wordt voldaan zoals in de

samenvatting van het uitnodigingskader staat en een stap naar energieneutraal in 2030 wordt gezet.

Een deel van de OAR vindt dat daarmee het doel bereikt is en een tweede tranche niet nodig is.

5.2. De belangen van de inwoners.

In de score matrix zijn de beoordelingscriteria vooral gericht op het proces van verdere uitwerking van de plannen. In het algemeen voldeden de ingediende initiatieven aan de gestelde voorwaarden uit het uitnodigingskader. Er was bij sommige initiatieven sprake van een tegenstelling in de uitwerking van communicatie in een plan (die voldeed) en de communicatie die de omwonende tot het indienen van de initiatieven ervoeren (nauwelijks sprake van participatie).

Daarnaast was er een groot verschil is tussen het voldoen aan formele eisen en de ervaren participatie in de praktijk. Er waren grote verschillen tussen deze negen initiatieven en dat bepaalde in grote mate hoe bewoners zich serieus genomen voelen.

De omgevingsadviesraad (vast) adviseert om de initiatiefnemers van de te selecteren plannen nadere instructies mee te geven voor verdere uitwerking en ontwerpverbeteringen. Dit op basis van de bevindingen van de beoordelaars (gemeente, vast en flexibel deel van de Omgevingsraad).

5.3. Belangen van natuur en het landschap

Er is een interpretatieverschil over het feit of de belangen van natuur en landschap voldoende naar voren komen in de scorematrix. Het geheel van uitgangspunten naar aanleiding van de motivatie van de score levert volgens de gemeente een voldoende genuanceerd beeld om als uitgangspunt te dienen voor de verdere uitwerking van de plannen.

Het vaste deel van de omgevingsadviesraad herkent zich niet in het genuanceerde beeld. Volgens de omgevingsadviesraad (vast) gaat het hier om het feit dat de scores behoorlijk uit een lopen (op basis van een onjuiste beoordeling en niet op basis van nuances) en dat dit gevolgen heeft op de eindranking.

5.4. Vijftig procent lokaal eigendom.

In het algemeen werd aan de minimaalvereisten uit het uitnodigingskader voldaan. Er waren verschillen in de ruimte die initiatiefnemers gaven in de uitwerking van dit aspect. Sommige initiatiefnemers voldeden aan de minimum vereisten, terwijl andere initiatiefnemers extra ambities formuleerden voor het streven naar vijftig procent lokaal eigendom.

Daarnaast werden in de initiatieven verschillende vormen toegepast om vijftig procent lokaal eigendom na te streven.

Ook was er verschil in de gebiedsgerichtheid van de financiële participatie vanuit het hinderperspectief. Het Blaar onderscheidde zich hier ten opzichte van de ander Initiatieven. Ze scoorden hoog op beleefde participatie door bewoners. Het streven naar 100 % lokaal eigendom en de intentie om zon op dak te stimuleren.

5.5. Keuze initiatieven breed spectrum van inzichten beoordelingscriteria.

Tijdens de beoordeling van de initiatieven door de gemeente en omgevingsadviesraad waren er verschillen in de wijze waarop de beoordelingsmatrix werd gehanteerd. In sommige gevallen op basis van de letterlijke tekst of beoordelen op basis van de tekst in relatie tot de context van het uitnodigingskader en in onderlinge vergelijking van de plannen. Uiteindelijk leverde dit een voldoende genuanceerd beeld op om als uitgangspunt te dienen voor bestuurlijke besluitvorming en de verdere uitwerking van de plannen.

De omgevingsadviesraad (vast) is van mening dat het uitnodigingskader geen ruimte biedt voor beoordeling in relatie tot de context en dat zij graag met andere beoordelingscriteria had willen beoordelen in de context van het uitnodigingskader. Dit mocht niet van de gemeente.

De omgevingsadviesraad (vast) adviseert om de scorematrix (bijlage 8) en het proces (bijlage 7) van het uitnodigingskader inhoudelijk bij te stellen op basis van hun bevindingen. Onder meer door een (toets op een) aantal kwalitatieve elementen voor de onderdelen natuur, landschap en landschappelijke inpassing toe te voegen.

In de evaluatie van het uitnodigingskader zullen we dit aspect verder duiden.

5.6. Uitnodigingsplanologie, participatie en selectie.

Uiteindelijk hebben 9 initiatiefnemers een volledig voorstel ingediend op basis van het uitnodigingskader, beoordelingscriteria en een voorproces met de omgeving. Initiatiefnemers hebben op basis van de intake en een nota van inlichtingen inzicht kunnen verkrijgen in de bedoeling van de tender. De beschikbare hectares zijn ruimschoots overschreven, waarmee het doel om te komen tot een selectie van meest kansrijke initiatieven ook plaats kon vinden.

In het voortraject zijn een intake, informatieavonden (soms meerdere per initiatief) en informatie- en kennisuitwisselingsbijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast zijn ook andere communicatiewijzen gebruikt (buiten de tender) aangewend door omgeving, stakeholders en anderen. Hiermee was sprake van veel dynamiek in het tendertraject. Alle omgevingsadviesraden hebben hun scores uitgebracht en het proces daarmee doorlopen. De tenderaanpak levert daarmee waardevolle informatie en ervaring op over participatieve gebiedsprocessen in overeenstemming met de Omgevingswet. Zorgen voor voldoende tijd, organiseren van kennisuitwisseling, inzicht geven in processtappen en een open communicatie en discussie blijken daarbij essentieel.

In de evaluatie van het uitnodigingskader zullen we dit aspect verder duiden.

Bijlage 1 brief Omgevingsadviesraad aan College van Burgemeester en Wethouders

Geesteren, 10 november 2022

Geachte leden van het college van B&W van Brummen,

Vanuit onze expertises hebben wij als vaste deel van de Omgevingsraad de 9 plannen beoordeeld voor zonnevelden. Ook hebben we in enkele bijeenkomsten met het flexibele deel van de Omgevingsraad onze concept scores toegelicht.

Voor ons als leden van het expertteam was dit een leerzaam proces. Terugkijkend op dit proces hebben we een aantal aanbevelingen geformuleerd waarmee u bij het vervolg rekening zou kunnen houden.

Als expert team realiseren wij ons dat u als gemeente zowel inhoudelijk als procesmatig min of meer het wiel moest uitvinden. Wij betreuren het dat de provincie en vooral het rijk gemeenten niet beter ondersteunt bij het zoeken van locaties voor zonneparken. Nu staat iedere gemeente zelf aan de lat om een manier te bedenken om afwegingen te maken. Ondanks dat gemis heeft uw Raad een Uitnodigingskader geformuleerd waar relevante thema's onderdeel van zijn. Zoals u uit onze beoordeling van de 9 plannen hebt kunnen lezen hebben wij nogal wat kanttekeningen bij het toepassen van het Uitnodigingskader via de score matrix. Daarbij willen wij aantekenen, dat dat kader vergeleken met andere gemeenten en regio's in het land terecht ambitieus is als het bijvoorbeeld gaat om het percentage onbebouwde grond, meervoudig ruimtegebruik en financiële participatie van de omgeving.

Onze aanbevelingen voor het vervolg zijn kort samengevat:

1. Geef aan de initiatiefnemers van de te selecteren plannen nadere instructies mee voor verdere uitwerking en ontwerpverbeteringen op basis van de bevindingen van de beoordelaars (gemeente, vast en flexibel deel van de Omgevingsraad).
2. Stel de scorematrix (bijlage 8) en het proces (bijlage 7) van het Uitnodigingskader inhoudelijk bij op basis van onze bevindingen, waaronder een (toets op een) aantal kwalitatieve elementen voor de onderdelen natuur, landschap en landschappelijke inpassing.
3. (Her)pak als gemeente uw rol op het terrein van de Ruimtelijke Ordening en geef actief richting aan het energielandschap van de toekomst.
4. Kies als gemeente een meer actieve rol in het participatieproces en start met de mensen die nu gemobiliseerd zijn, een BES proces (BES= Buurt Energie Strategie).
5. Zoek aansluiting bij toetsingsmethoden op provinciale en nationale schaal.

In overleg met uw medewerkers zullen we aanbevelingen 2, 3, 4 en 5 verder uitwerken in het kader van de voorziene evaluatie. **Belangrijk is om bij de besluitvorming nu te constateren dat er van deze eerste tranche geleerd zal worden en dat dus niet automatisch wordt doorgedaan met een tweede tranche volgens de nu gevolgde aanpak.** In verband met uw besluitvorming over de eerste tranche lichten wij hieronder aanbeveling 1 toe:

Nadere instructies voor verdere uitwerking van te selecteren plannen.

Wij kunnen ons als expert groep vinden in de 4 plannen, die het hoogste scoren in de totaal beoordeling. Wij adviseren u om aan de initiatiefnemers van de te selecteren plannen nadere instructies mee te geven voor verdere uitwerking en ontwerpverbeteringen op basis van de bevindingen van de beoordelaars (gemeente, vast en flexibel deel van de Omgevingsraad). Wat ons betreft gaat het dan op hoofdlijnen om:

- De initiatiefnemers voor **Zilverbeek en Soerense Zand Zuid** kunnen wat ons betreft verder op de ingeslagen weg. Bijzonder om te constateren dat voor beide parken geldt dat omwonenden zich serieus genomen voelen. Ook de ligging van beide locaties ten opzichte van Eerbeek zien wij als een pré. De initiatiefnemers van Zilverbeek hebben dat ook vertaald in afspraken met de industrie van

Eerbeek over directe levering. Dat voorbeeld zouden de initiatiefnemers van Soerense Zand Zuid ook moeten volgen.

- Bij **Blaar** blijft het spannende punt hoe op deze locatie de verbinding met het Natura 2000 gebied wordt vormgegeven. Gezien de zeer hoge score van dit plan op de beleefde participatie hebben wij er vertrouwen in dat dat goed kan komen.
- **De Voort** is wat ons betreft kansrijk gezien de nabijheid van Zutphen en de ligging aansluitend aan nationale infrastructuur. Maar het ingediende plan roept nogal wat vragen op. Zo kunnen de initiatiefnemers van De Voort een voorbeeld nemen wat participatie betreft aan de drie hiervoor genoemde plannen. Dat moet en kan dus beter. Voor de verdere ontwikkeling van dit initiatief adviseren wij u tevens in overleg met de gemeente Zutphen tot een samenhangende gebiedsontwikkeling te komen aansluitend bij de ringweg Zutphen en de woningbouwplannen in dit gebied. Bijzondere aandachtspunten zijn hier de landschappelijke inpassing en het omgaan met uitstekende landbouwgrond. Aangetoond moet worden dat de zonnepanelen niet de openheid van het landschap (enk en lager gelegen gebied) belemmeren en dat de meerwaarde van dit plan opweegt tegen het opgeven van de landbouwgrond. Of dit lukt is maar de vraag. Dit zou randvoorwaarde moeten zijn voor realisatie.

Met vriendelijk groet,
Leden expertteam

Aditi Kho
Hans Leeflang
René Lemein
Alex Schotman
Theo van der Veen